Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Gazdasági folyamatok alakulása Nógrád megyében 2025. évben

2026. november 10.

I. Bevezetés

Nógrád megye sajátos helyzetet tölt be a hazai gazdasági térszerkezetben. Földrajzi elhelyezkedése kettős karaktert kölcsönöz a térségnek: miközben a déli területek közvetlenül profitálnak a budapesti agglomeráció gazdasági szívóhatásából és a főváros közelségéből, addig a megye északi és keleti részei periférikusabb helyzetűek, és közelebb állnak a hagyományos nehézipari struktúrák átalakulásának örökségéhez. Az elmúlt évek makrogazdasági kihívásai – az inflációs környezet, az energiapiaci változások és a globális ellátási láncok átrendeződése – egyaránt érintették a megye domináns feldolgozóiparát és a helyi kis- és középvállalkozásokat (továbbiakban: KKV), felerősítve a szerkezetváltás és a technológiai megújulás szükségességét.

Tájékoztatónk a 2025-ös társaságiadó-bevallásokból összeállított Gyorsjelentés adataira épült, amely részben az éves beszámoló információtartalmán alapult, részben pedig a társasági adó kötelezettség levezetését tartalmazta, kiegészülve néhány származtatott mutatószámmal, összehasonlítva azokat a bázisidőszakként felhasznált 2024. évi értékekkel.

Az elemzés alapállományának megképzése a korábbi évek gyakorlatának megfelelően rögzített elvek mentén történt. Az adatállomány legnagyobb részét a naptári évvel azonos üzleti évet választó társasági adóalanyok tették ki (3317 darab), esetükben a 2025. évi társasági adó összegéről 2026. május 31-ig kellett számot adni. Számuk közel 70-nel csökkent a vizsgált időszakok között. Ezen túl számosságában ugyan nem jelentős, de gazdasági teljesítményében annál inkább az a 9 gazdálkodó, amelyek beszámolójuk elkészítéséhez eltérő üzleti évet választottak. Vonatkozásukban azonban mindenképpen meg kell jegyezni, hogy a Gyorsjelentés lezárásáig (2026. július 31.) a 2025. évi bevallási adataik még nem álltak rendelkezésre, így esetükben tárgyidőszakként a 2024. év, míg annak bázisául a 2023. év került az elemzés adatbázisába. Ez azonban megnehezíti az adatok valós összehasonlíthatóságát. A megyében olyan adózók is működnek, amelyek csoportos társaságiadó-alanyként végzik tevékenységüket. Esetükben azt kell tudni, hogy csoportképviselő útján, csoportazonosító szám alatt teljesítik a társasági adóhoz kapcsolódó adókötelezettségeiket. Bevallási adataik kézi korrekcióval kerültek be az alapállományba. Így mindösszesen **3330** a gazdasági teljesítmény szempontjából meghatározó, naptári évvel azonosan, vagy attól eltérően működő kettős könyvvezetésű **társas vállalkozás** feldolgozott adatát tartalmazza a jelen elemzés.

A kiadvány szerkezeti felépítéséről tömören annyit, hogy a rövid általános bevezetőt követően a **megye gazdasági helyzetének bemutatása** következik nemzetgazdasági adatokkal összehasonlítva. A tájékoztató további része az **ágazati**, továbbá a **méretnagyság szerinti sajátosságokat** mutatja be.

A megye gazdálkodóinak ágazati besorolása a Tevékenységek Egységes Ágazati Osztályozási Rendszere 2025-ös (továbbiakban: TEÁOR ’25) struktúrája alapján történt. Ezt azért szükséges megemlíteni, mert az előző kiadvánnyal bezárólag még a TEÁOR ’08 szerint történt a gazdálkodók ágazati rendszerezése. A váltást az Európai Unió osztályozási rendszerének (NACE Rev. 2.1) frissítése tette szükségessé, mivel az elmúlt két évtized technológiai és strukturális robbanása (például digitalizáció, drónok, e-kereskedelem) miatt a régi kódrendszer elavulttá vált. Ezen túl a változásnak volt egy strukturális vetülete is, a korábbi 21 helyett immár 22 nemzetgazdasági ág létezik. A korábbi „információ, kommunikáció” ág szétvált, különválasztva a hagyományos kiadói/hírközlési tevékenységeket a modern digitális és IT-szolgáltatásoktól. Ezzel párhuzamosan mintegy 45 elavult ágazat megszűnt. Harmadsorban pedig a kereskedelemben megtörtént a paradigmaváltás, az eddigi értékesítési forma szerinti besorolást a termékalapú váltotta fel.

Valamennyi fejezet érinti a fontosabb teljesítménymutatókon (nettó árbevétel, hozzáadott érték) túl a vagyoni és pénzügyi helyzet, a jövedelmezőség és hatékonyság témaköreit is. Az utolsó részben pedig az **50 legnagyobb nettó árbevételt** realizáló vállalkozás gazdasági jellemzői szerepelnek, külön kiemelve a megyében betöltött szerepüket.

A bevallások számának alakulása ágazatok szerint

Ágazat	2024		2025		Index
	darab	megoszlás %	darab	megoszlás %	2025/2024
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	156	4,6%	156	4,7%	100,0%
Bányászat, kőfejtés	2	0,1%	2	0,1%	100,0%
Feldolgozóipar összesen	330	9,7%	304	9,1%	92,1%
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	9	0,3%	11	0,3%	122,2%
Vízell., szennyvíz gyűjt., kez., hull.gazd., szennyeződésment.	22	0,6%	19	0,6%	86,4%
Építőipar	518	15,2%	483	14,5%	93,2%
Kereskedelem	652	19,2%	612	18,4%	93,9%
Szállítás, raktározás	114	3,4%	105	3,2%	92,1%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	179	5,3%	184	5,5%	102,8%
Kiadói tev., műsor (tart.) szolg. és terj., távköz., inftech. szolg és inf. szolg. tev.	150	4,4%	155	4,7%	103,3%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	73	2,1%	73	2,2%	100,0%
Ingatlanügyletek	174	5,1%	187	5,6%	107,5%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	425	12,5%	412	12,4%	96,9%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	161	4,7%	163	4,9%	101,2%
Egyéb	432	12,7%	464	13,9%	107,4%
Megye összesen	**3 397**	**100,0%**	**3 330**	**100,0%**	**98,0%**
Nemzetgazdaság összesen	**321 549**		**315 046**		**98,0%**
Megye / Nemzetgazdaság		1,1%		1,1%	

A vizsgált időszakok között 2 százalékkal csökkent az elemzés alapállományául szolgáló feldolgozott társaságiadó-bevallások száma. A visszaesés leginkább a **feldolgozóipart**, az **építőipart** és a **kereskedelmet** érintette. A nemzetgazdaságban regisztrált gazdálkodó szervezetek 1,1 százaléka működött Nógrád megyében, számuk meghaladta a 3300-at.

Amennyiben az egyéb kategóriát figyelmen kívül hagynánk, a legtöbb vállalkozást a **kereskedelem**, az **építőipar** és a **szakmai**, **tudományos**, **műszaki tevékenység** ágazatok tömörítették. Részarányuk a megyén belül külön-külön meghaladta a 10 százalékot. Érdekesség, hogy a feldolgozóipari vállalkozások részesedése (9,1 százalék) nem érte el az imént említett határértéket, ám ettől függetlenül a megye gazdasági teljesítményének alakulásában meghatározó szerepük van.

Bevallások számának feldolgozóiparon belüli megoszlása (százalék)

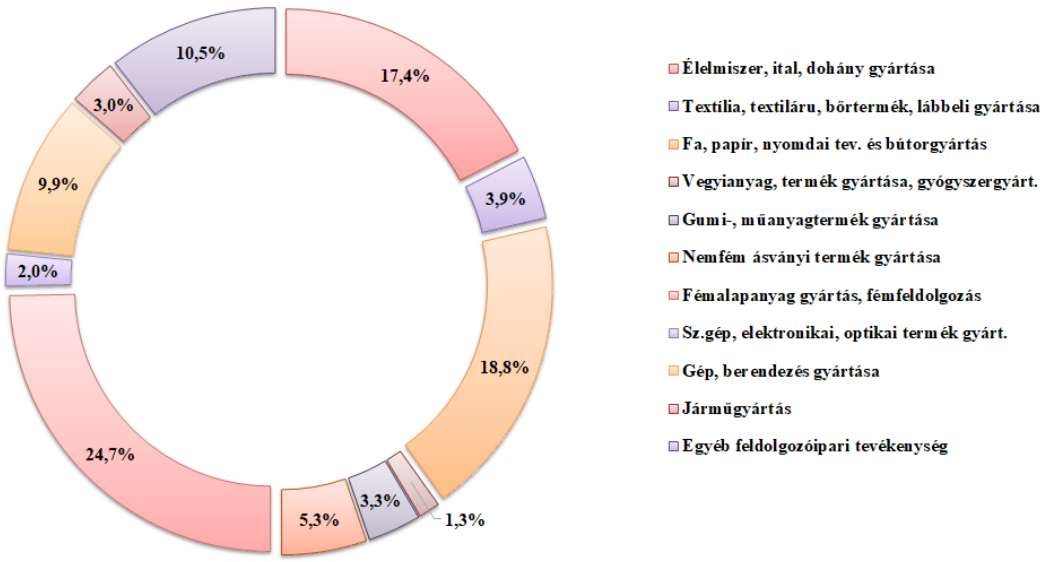

A **feldolgozóipar** szerteágazó jellege miatt érdemes egy pillantást vetni a belső arányok alakulására. A mindössze 304 gazdálkodót tömörítő nemzetgazdasági ágban számosságuk alapján a **fémalapanyag-gyártást**, **fémfeldolgozást** (24,7 százalék), a **fa-, papír-, nyomdaipart és bútorgyártást** (18,8 százalék), valamint az **élelmiszeripart** (17,4 százalék) lehet kiemelni. Nemcsak a feldolgozóiparban, hanem az egész megyére nézve meghatározó a járműgyártás szerepe, annak ellenére, hogy mindössze 9 céget tömörített. Ők a nettó árbevétel 20,1 százalékát (export: 40,3 százalék) vagy éppen a hozzáadott érték 14,3 százalékát realizálták. Valamennyi indikátor vonatkozásában tovább növelték megyén belüli részesedésüket az elmúlt évhez képest.

Ha már említésre került a **hozzáadott érték** mutatója, fontos megjegyezni, hogy egy olyan komplex közgazdasági fogalomról van szó, amely nemzetgazdaági szinten alkalmas a bruttó hazai termék (továbbiakban: GDP) és a termelőfogyasztás különbségét szemléltetni, míg mikroszinten az árbevétel és a vásárolt anyagok, szolgáltatások költsége közötti különbséget mutatja. Leegyszerűsítve ez azt jelenti, hogy a termék és szolgáltatás előállítása során mekkora többletérték keletkezik. Tekintettel arra, hogy egy származtatott mutatóról beszélünk, fontos pontosítani, hogy a társaságiadó-bevallásokból kinyerhető adatok alapján hogyan is történik az indikátor meghatározása. Egyrészt kiszámítható az értékesítés nettó árbevételének, az aktivált saját teljesítménnyel és a földbérleti díjjal megnövelt, valamint az anyagjellegű ráfordítással csökkentett összesített értékéből. Másrészt pedig az egyéb bevételekkel és ráfordításokkal korrigált üzleti eredményből kiindulva, megnövelve azt a földbérleti díj, az értékcsökkenési leírás és a személyi jellegű ráfordítások összegével.

Egy gondolat erejéig visszatérve még a megye ágazati szerkezetére, már itt a bevezetőben fontos kihangsúlyozni, hogy nemcsak a fentebb említett teljesítménymutatók vonatkozásában, hanem a foglalkoztatásban, a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzet alakulásában is olyan mértékben meghatározó a **feldolgozóipar** mellett az **építőipar** és a **kereskedelem**, hogy joggal tekinthetőek a továbbiakban a megye **húzóágazatainak**.

Az ágazati sajátosságokon túl hasonlóan fajsúlyos része az elemzésnek a megye gazdaságának **méretnagyság szerint kategorizált** bemutatása. Hazánkban a vonatkozó jogszabályi rendelkezések alapján KKV-k közé azok a szervezetek sorolhatók, amelyek létszáma legfeljebb 249 fő, éves nettó árbevétele nem éri el az 50 millió eurót, vagy mérlegfőösszege nem haladja meg a 43 millió eurót, és az állam vagy az önkormányzat tulajdoni részesedése külön-külön vagy együttesen nem haladja meg a 25 százalékot.

Az elemzés alapjául szolgáló Gyorsjelentésben a megye vállalkozásai négy kategóriába kerültek. A **legfeljebb 49 főt foglalkoztató** szervezetek kisvállalkozásnak – ezen belül a **10 fő alattiak mikrovállalkozásnak** –, az **50-249 fővel** működők **középvállalkozásnak** minősülnek. Az említett kategóriák egyikébe sem besorolható vállalkozások **egyéb vállalkozásként** kezelendőek. Ide nyertek besorolást egyrészt a 250 főnél magasabb állományi létszámmal rendelkező gazdálkodók, továbbá azok is, amelyeknek tulajdonosi szerkezete vagy éppen gazdálkodásának jellege ezt megalapozta.

Azért is indokolt külön fejezetet szentelni a méretnagyság szerinti bemutatásnak, hiszen a KKV-k fontos szerepet töltenek be a magyar gazdaságban, ők adják annak gerincét, tartópilléreit. A szektor nemcsak nemzetgazdasági, hanem megyei szinten is kiemelkedően teljesített a vizsgált időszakban, hiszen a megye **nettó árbevételének** a **66,5 százalékával** a **hozzáadott érték** több, mint **háromnegyedét** állították elő. Foglalkoztatásban betöltött szerepük is megkérdőjelezhetetlen, biztosítva ezáltal számos család egzisztenciáját. A **munkavállalók** közel **nyolctizedét** (79,2 százalékát) alkalmazták. Ami viszont némileg árnyalja a képet, az a dolgozók jövedelmi viszonyainak kedvezőtlen alakulása. A szektorban kimutatott évi **5046 ezer forintos bruttó átlagkereset** a megyei átlagnak csak a 92,3 százalékát jelentette.

Foglalkoztatotti létszám megoszlása vállalati kategóriánként

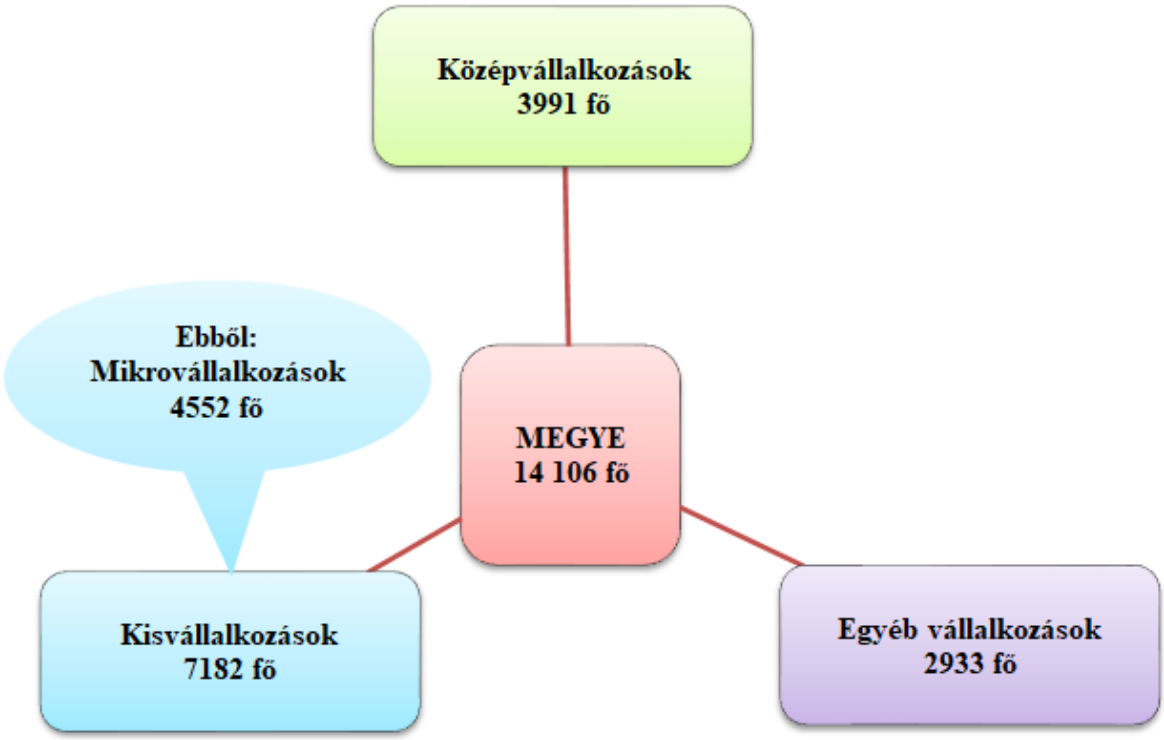

A teljesítménymutatókon és a foglalkoztatáson túl a jövedelemtermelésben is élen jártak, bizonyítva azt, hogy mennyire eredményesen használják fel erőforrásaikat. **Forgalomarányos jövedelmezőségük 6,1 százalék** volt a tárgyév folyamán, vagyis árbevételük (bevételük) ekkora hányada realizálódott üzemi eredményként (megyei átlag: 3,9 százalék). Tulajdonosaik eredményesen használták fel befektetett tőkéjüket, hiszen azzal **10,2 százalékos hozamot** értek el (megyei átlag: 6,4 százalék).

A KKV-szektoron kívülre a vállalkozások 5,4 százaléka esett (179 db). Elsősorban nemzetközi piacokon érvényesültek, hiszen a megyei **exportértékesítés 60,1 százalékát** realizálták. Jellemzően nagy vagyonnal, jelentős külföldi érdekeltséggel rendelkező társaságok képezték szerves részét ennek a gazdálkodói körnek, továbbá ide sorolhatók – a már említett – állami, önkormányzati tulajdonnal rendelkező társaságok is.

II. Nógrád megye gazdasága

Az elemzés jelen fejezete a Nógrád megyei vállalkozások gazdasági tevékenységét és környezetét mutatja be 2025. évi teljesítményük alapján. A vonatkozó részben felhasznált legfontosabb abszolút és származtatott adatok forrása a bevezetőben már említett, 2026.07.31-én lezárt Gyorsjelentés volt. A statisztikai tényekből kiindulva azonosíthatóak a megye rejtett gazdasági tartalékai, valamint a fejlődést gátló szűk keresztmetszetek. Az eredmények megbízható alapot nyújtanak a helyi döntéshozók, beruházók és gazdaságfejlesztési szereplők számára a jövőbeli stratégiák megalkotásához és a versenyképesség növeléséhez. Nógrád megye az ország második legkisebb területű megyéje, csekély gazdasági súllyal bír a makrogazdasági teljesítménymutatók alakulásában. Lényegében ez igazolódott vissza a társaságiadó-bevallásokból kinyert összesített adatok feldolgozását követően is. A jellemzően egy százalék alatti részarányuk szinte valamennyi mutatószámnál megfigyelhető, hasonlóan a korábbi évekhez. A megye gazdaságának részletes bemutatását megelőzően fontos, hogy az olvasó komplex képet kapjon a térség jelenlegi helyzetéről, ezért érdemes áttekinteni az alábbi tényszerű megállapítások sorát:

- A kiadvány 3330 társas vállalkozás adatait tartalmazza, 2 százalékkal kevesebbet, mint 2024-ben. Nemzetgazdasági szinten ez alig 1 százalékos részarányt jelent.

- A feldolgozott bevallásokban kimutatott nettó árbevétel 592 870 millió forint volt, amely 0,7 százalékkal magasabb a megelőző időszakinál. A növekedés üteme 0,6 százalékponttal meghaladta a nemzetgazdasági bővülést.

- A 2025. üzleti év folyamán 621 585 millió forint üzemi bevétel realizálódott, amely 1,0 százalékkal emelkedett az előző évhez képest. Az imént említett nettó árbevétel kedvezően alakult, mint ahogyan a saját előállítású termékek/készletek „hozama" is. Az utóbbi -428 millió forintról egészen 2332 millió forintig emelkedett, hozzájárulva ezzel az üzemi tevékenység kedvező alakulásához. A szokásos üzletmenet részét képező egyéb bevételek értéke pedig 3,9 százalékkal csökkent.

- A társas vállalkozások bevallásaikban a tárgyidőszak folyamán 597 573 millió forint értékben számoltak el költségeket és ráfordításokat, lényegében ugyanannyit, mint 2024-ben. Az anyagjellegű ráfordítások valamelyest csökkentek, a többi stagnált, vagy minimális mértékben emelkedett.

- Az anyagjellegű ráfordítások csökkenése kedvezően hatott a vállalkozások hatékonyságának alakulására, ugyanis a megye nettó termelési értéke 9,9 százalékkal, 119 392 millió forintra javult.

- A fentebb taglalt üzemi bevételek és ráfordítások egyenlegeként a társasági adóalanyok 24 012 millió forint üzemi eredményt realizáltak, 7299 millió forinttal többet, mint az előző évben. Ezt a kedvező tendenciát a bevételek (növekvő) és a ráfordítások (csökkenő) ellentétes irányú mozgása generálta.

- A szokásos vállalkozási tevékenység másik alkotója, a pénzügyi műveletek is számottevő javulást mutattak a vizsgált időszakok között, ám változatlanul veszteséggel zártak. A pénzügyi nyereség ugyan 151 millió forinttal elmaradt a 2024. üzleti évitől, a veszteség ugyanakkor látványosan csökkent, a korábbi 12 724 millió forint helyett már csak 10 183 millió forint negatív pénzügyi eredmény került kimutatásra a könyvekben.

- Mind az üzemi, mind a pénzügyi veszteségek minimalizálása éreztette pozitív hatását az adózás előtti eredmény alakulásában is. Bár az adózás előtti nyereség érdemben nem változott, a kimutatott veszteség kétharmadára zsugorodott.
  Összességében a megye adózás előtti eredménye duplájára duzzadt. Ez pedig jó fényt vetett a vállalkozások jövedelmezőségére. Az értékesítés nettó árbevételének 3,3 százaléka képződött meg adózás előtti eredmény formájában.

- Az egy főre jutó személyi jellegű ráfordítások 6,3 százalékkal emelkedtek, így 7063 ezer forintra nőtt éves szinten. A legnagyobb részarányt képviselő kifizetett bértömeg ennél lassabb ütemben, mindössze 1,0 százalékkal gyarapodott.

- A megye gazdálkodói által foglalkoztatottak átlagos statisztikai állományi létszáma 2025-ben 14 106 fő volt.

- A bérköltség és a létszám hányadosaként meghatározható átlagbér mutatója 5465 ezer forint/fő volt, 5,6 százalékkal magasabb, mint az előző év hasonló időszakában. A kedvező tendencia ellenére a nemzetgazdasági átlagnak mindössze 68,7 százalékát képezte (2024. év: 70,3 százalék).

- A vállalkozások javuló jövedelmi viszonyai a költségvetési kapcsolataikat érdemben nem befolyásolta. Ennek az az egyszerű oka, hogy a pozitív adóalap érdemben nem változott, ellenben a negatív csaknem 80 százalékkal csökkent. 24 217 millió forintos

adóalap után 2524 millió forint számított adójuk keletkezett. Ebből négytizedével kevesebb adókedvezményt érvényesítettek, így ténylegesen 2412 millió forint adófizetési kötelezettségük keletkezett, 2,6 százalékkal több, mint a bázisévben.

- A társaságiadó-fizetési kötelezettség és a pozitív adóalap hányadosa, azaz az átlagos adóterhelés 2025-ben 8,4 százalékról 8,6 százalékra emelkedett. Egyebek mellett a növekvő adókötelezettség lényegében stagnáló pozitív adóalappal párosult.

Adókedvezmények megoszlása jogcímenként

Adókedvezmények	2024		2025		Index
	2024	megoszlás %	2025	megoszlás %	2025/2024
Látvány-csapatsport támogatás	12	6,7%	9	8,0%	75,0%
Fejlesztési adókedvezmény	67	37,2%	25	22,3%	37,3%
Kis- és középvállalkozások kamatkedvezménye	96	53,3%	74	66,1%	77,1%
Egyéb	5	2,8%	4	3,6%	80,0%
Adókedvezmények összesen	**180**	**100,0%**	**112**	**100,0%**	**62,2%**

- A megye gazdálkodói 112 millió forinttal csökkentették számított adójukat, jellemzően három jogcímen. 2025-ben változatlanul a kis- és középvállalkozások kamatkedvezményét érvényesítették a legmagasabb összegben (74 millió forint). Fejlesztési adókedvezményt mindössze egyetlen adózó érvényesített 25 millió forint összegben. A látvány-csapatsportok támogatásához kapcsolódó adókedvezményt a tavalyi évhez hasonlóan kizárólag kereskedelmi vállalkozások érvényesítették a beszámolási időszakban.

- A kettős könyvvitelt vezető vállalkozások a 2025. évi adatok alapján 670 271 millió forintos mérlegfőösszeggel rendelkeztek, ami 3,3 százalékkal magasabb, mint a bázisévben. A vállalkozások vagyonszerkezete – megjelenési formájuk szerint kategorizálva – átalakult a korábbi évhez képest, amikor az aktívákon belül a tartós eszközök voltak túlsúlyban. Amíg a bázisidőszakban 50 – 48 százalékos eltolódás mutatkozott a befektetett eszközök irányába, addig a tárgyév folyamán is ugyanez az arány érvényesült csak éppen a forgóeszközök javára. A befektetett eszközök állományát a tárgyi eszközök, míg a forgóeszközökét a követelések alkották leginkább.

- A társas vállalkozások vagyonának eredet szerinti szerkezetében érdemi átrendeződés nem mutatkozott a vizsgált időszakok között. Az idegen források állományának részarányát tovább sikerült csökkenteni (2,9 százalékponttal).
  Ebből pedig az eladósodottság fokának javulására lehet következtetni. Ám némileg árnyalja a képet, hogy az indikátor 52,4 százalékos értéke még mindig magasnak mondható. Saját forrásaik részaránya ugyanekkor 3,4 százalékponttal bővült.

- A jegyzett tőke 33 809 millió forintos állományának 50,3 százaléka volt külföldi tulajdonban, ami a 2024. évi arányhoz képest 2,5 százalékpontos visszaesést jelentett. Bár jelentős részarányt képviselt a jegyzett tőkén belül a külföldi tulajdon, a vállalkozások túlnyomó többsége (több mint 3000) belföldi – többnyire magánszemélyi – tulajdonban volt.

Ez a néhány gondolat röviden bemutatta Nógrád megye gazdaságának pillanatnyi helyzetét. A továbbiakban az imént felvázolt pontokat részletezi ez a fejezet.

A vállalkozások piaci tevékenységének kiemelkedően fontos mozzanata a **termékek és szolgáltatások értékesítése**, amely nagymértékben meghatározza a realizálható eredmény nagyságát.

Nógrád megye teljesítmény mutatóinak alakulása

Megnevezés	Nógrád megye		Index	Országos		Index
	2024	2025	2025/2024	2024	2025	2025/2024
Nettó árbevétel (millió Ft)	588 592	592 870	100,7%	172 471 440	172 635 478	100,1%
Ebből: Export árbevétel (millió Ft)	244 900	272 410	111,2%	62 657 126	61 272 224	97,8%
Belföldi értékesítés (millió Ft)	343 692	320 460	93,2%	109 814 314	111 363 254	101,4%
Hozzáadott érték (millió Ft)	139 956	150 683	107,7%			

Az **értékesítés nettó árbevételét** az elmúlt években a csökkenő dinamika jellemezte, nem volt ez másként az idei évben sem. Az elmúlt évi 1,9 százalékos bővülést a tárgyévben már csak **0,7 százalékos** követte. Nemzetgazdasági szinten is jobbára stagnálás volt a jellemző. A közel azonos időbeli változás eredményeként a megye súlya nem változott a megelőző évhez képest, változatlanul 0,3 százalékot képviselt. Ennek a csekély növekménynek is leginkább a TOP50 vállalkozások voltak az „előidézői", annak ellenére, hogy 2 százalékkal alacsonyabb nettó árbevételt realizáltak. A megye többi gazdálkodója 0,6 százalékos növekményt mutatott ki könyveiben a vizsgált időszakok között.

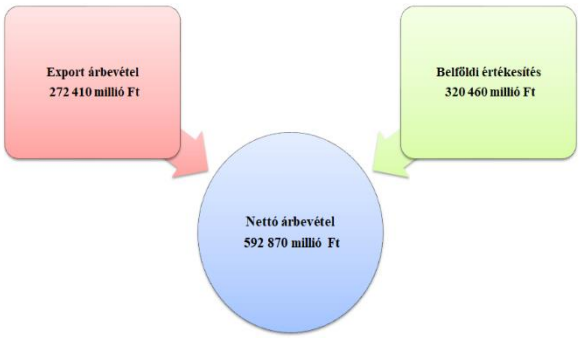

Az árbevétel alakulását relációnként vizsgálva, részben ott is megfigyelhető a lassuló dinamika. A nagyobb súllyal bíró **belföldi értékesítés** az előző évi 0,7 százalékos növekmény után idén **6,8 százalékos** visszaesésbe csapott át. Ez az irányváltás azonban nem tekinthető általános jelenségnek. Az áll mögötte, hogy az egyik megyei kiemelt vállalkozásnál az elektromos autóipar és az akkumulátorgyártás globális megtorpanása értékesítés-csökkenést okozott. Némi gyógyír, hogy az **export** érzékelhetően javult, **11,2 százalékos bővüléssel** zárt. Ahogyan a belföldi értékesítéseket, úgy a külföldit is az autóipar mozgatta, azon belül is a járműgyártás ágazata. A jelentős növekmény hátterében itt is egyedi adózói teljesítmények húzódtak meg. A megye egyik legnagyobb exportőre közel hattizedével növelte az országhatáron kívüli értékesítéseit, köszönhetően egyrészt a növekvő autóipari keresletnek a gyártott termék iránt, másrészt a jelentős volumenű anyavállalati megrendeléseknek, harmadrészt pedig a kettős vállalati stratégiának. Ez utóbbi annyit jelent, hogy a cég párhuzamosan szolgálta ki a belső égésű motoros járművekhez és az elektromos mobilitáshoz kapcsolódó piaci igényeket.
Ennek következményeként az export eddig sem alacsony részaránya 41,6 százalékról 45,9 százalékra emelkedett (országosan 36,3 százalékról 35,5 százalékra csökkent). Lényegében az export bővülését semlegesítették a hazai piacok és összességében ez vezetett egy stagnáló megyei értékesítési nettó árbevételhez.

Az eddig említett bevételeknek az volt a közös jellemzője, hogy akkor keletkeztek, amikor a vállalkozások az előállított termékeiket, szolgáltatásaikat értékesítették. Ezen túlmenően a tárgyévi értékesítés bevételeivel szemben fel kell sorolni az összes tárgyévi termelési költséget, majd ezt korrigálni kell a termelési és az értékesítéshez kapcsolódó költségek különbözetével. Az **aktivált saját teljesítmények értéke** valósítja meg ezt a korrekciót. Itt mutatható ki egyrészt a tárgyévben legyártott és a tárgyévben értékesített termékek költségeinek különbsége, másrészt pedig a tárgyévben saját célra gyártott immateriális javak és tárgyi eszközök előállítási költsége. Előbbi az állományváltozás miatt pozitív és negatív is lehet, míg utóbbi eredménynövelő volta miatt mindig pozitív. Erre a rövid elméleti kitekintésre azért volt szükség, mert a társaságiadó-bevallásban a két érték összevontan szerepel, így időbeli változásáról nehéz következtetéseket levonni. Nógrád megyében a **bázisévi -428 millió forint** helyett **2332 millió forint** aktivált saját teljesítmény került a könyvekbe. A növekedés alapvetően arra utal, hogy a

vállalkozások a vizsgált időszakban több saját előállítású eszközt (például: gépet, szoftvert, épületet) hoztak létre, vagy jelentősen növelték a saját termelésű készleteiknek az állományát.

A vállalkozások üzemi bevételein belül az **egyéb bevételek** alakulását rendszerint a hektikusság jellemezte a korábbi években. Hol duplájára emelkedett, hol pedig felére csökkent. Mostanra úgy tűnik, normalizálódott a helyzet, ugyanis alig 4 százalékos elmozdulás történt a vizsgált időszakok között. A bázisévi **27 464 millió forinttal szemben 26 383 millió forint** rendszeres üzletmenet során keletkezett egyéb bevétel realizálódott.

Elvégezve az előbbi bevételi kategóriák összesítését megállapítható, hogy a megye gazdálkodói **621 585 millió forint üzemi bevételre** tettek szert, amely 1,0 százalékkal magasabb, mint az előző év hasonló időszakában, az aktivált saját teljesítményeknél már bemutatott okok miatt.

A vállalkozások teljesítményének bemutatásakor – a nettó árbevételen túl – azt is vizsgálni kell, hogy az értékesítéssel mekkora „új értéket" tudnak előállítani. Lényegében ez lesz a fedezete a „megélhetésüknek", kifizetni a munkavállalókat, megvalósítani a beruházásokat, vagy éppen kifizetni a tulajdonosoknak járó osztalékot. Ennek számszerűsítésére pedig a **hozzáadott érték** mutató, amely a GDP mikroszintű megfelelője.

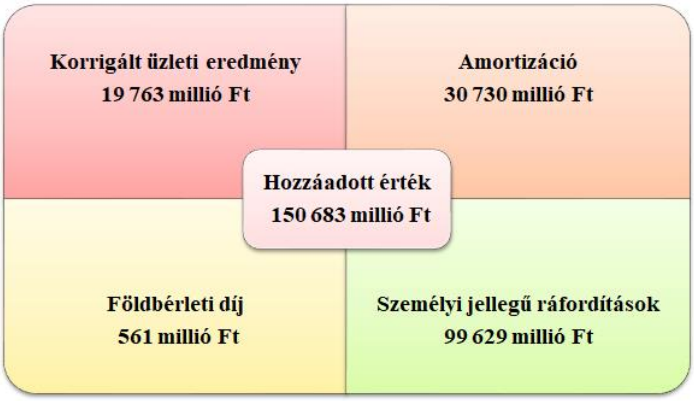

A bevezetőben már bemutatott számítási mechanizmusok alapján az indikátor a társaságiadó-bevallásban szereplő adatokból könnyen meghatározható. A Nógrádban képződött hozzáadott érték 7,7 százalékkal bővült a korábbi időszakhoz képest, jelentősen túlszárnyalva az értékesítés nettó árbevételénél kimutatott 0,7 százalékos növekedést. A mutatószám belső szerkezetéről elmondható, hogy a **földbérleti díj** és az **amortizáció** nagyságrendje érdemben nem változott a vizsgált időszakok között, a **személyi jellegű ráfordítások (97 931 millió forintról 99 629 millió forintra)** is csak minimális elmozdulást mutattak. A hozzáadott érték dinamikus bővülését leginkább a negyedik összetevő, a **korrigált üzleti eredmény** generálta. Értéke **10 696 millió forintról 19 763 millió forintra** emelkedett a vizsgált időszakok között. Tekintettel arra, hogy az indikátor összetevői közül az egyéb bevételek és ráfordítások jelentősen nem módosultak, az üzemi tevékenység eredményessége idézte elő az újonnan előállított tiszta érték gyarapodását.

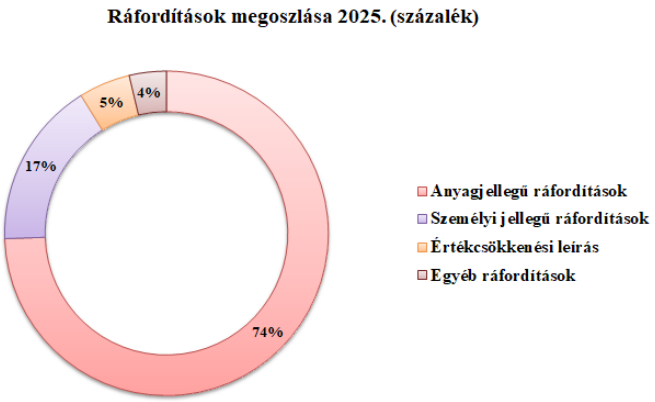

A megyei teljesítmények alakulásában a bevételek mellett a ráfordításoknak is kiemelt szerepe van. A társas vállalkozások a bevallások adatai szerint 2025-ben 597 573 millió forint összegben számoltak el **költségeket és ráfordításokat**. Ez lényegében bázisszintű adatnak felelt meg. A ráfordítások belső szerkezete érdemben nem változott az elmúlt évhez képest. Változatlanul meghatározó az **anyagjellegű ráfordítások** aránya, közel a **háromnegyedét** tette ki a megyei értéknek. A **személyi jellegű ráfordítások** állománya 1,7 százalékkal gyarapodott a vizsgált időszakok összehasonlításában, amely részben a kifizetett bértömeg 1,0 százalékos, részben pedig a személyi jellegű kifizetések 6,4 százalékos növekedésével magyarázható. Az elszámolt **értékcsökkenési leírás** stagnált a vizsgált időszakok között, így stabilan tartotta az 5 százalékos súlyát. Ahogyan az egyéb bevételeknél is említésre

került, az **egyéb ráfordítások** nagyságrendje is visszatért a szokásos nagyságrendjéhez a kiugró gazdasági események tarkította korábbi évek után. Így pedig részarányuk változatlanul 4 százalék körül alakult.

Anyagjellegű ráfordítások alakulása

Megnevezés	millió Ft 2024	megoszlás %	millió Ft 2025	megoszlás %	Index 2025/2024
Anyagköltség	236 899	52,8%	235 411	52,9%	99,4%
Igénybe vett szolgáltatások	79 359	17,7%	76 718	17,2%	96,7%
Közvetített szolgáltatások	17 110	3,8%	16 397	3,7%	95,8%
Egyéb szolgáltatások	15 404	3,4%	18 476	4,2%	119,9%
Eladott áruk beszerzési értéke	100 045	22,3%	98 078	22,0%	98,0%
Anyagjellegű ráfordítások összesen	**448 817**	**100,0%**	**445 080**	**100,0%**	**99,2%**

A fentiekben bemutatottak szerint az üzemi ráfordításokon belül az anyagjellegűek képezték a legnagyobb részarányt (74 százalék), ezért külön is érdemes megvizsgálni a belső összetételüket. Több mint felét (52,9 százalék) a termeléshez felhasznált anyagok költségei képviselték. Ezen felül érdemi részesedéssel a különböző külső felek által nyújtott szolgáltatások díjai, valamint az értékesített vásárolt készleteknek az árbevétellel szemben kimutatott beszerzési költségei bírtak, nagyjából 20-20 százalékkal. Néhány tized százalékpontot mindkét költségelem veszített részesedéséből a 2-3 százalékos visszaesés következtében. A közvetített és egyéb szolgáltatások már csak elenyésző részesedéssel (3-4 százalék) bírtak, viszont utóbbi egy 20 százalékos bővülés következtében csaknem 1 százalékponttal gyarapodott a belső szerkezetben.

Foglalkoztatási és bérviszonyok a megyében

A foglalkoztatási és bérviszonyok elemzése alapvető fontosságú, mert közvetlen képet ad a megye gazdasági stabilitásáról, elengedhetetlen a vállalati versenyképesség és a munkaerőmegtartás biztosításához. Az összköltség eljárással készülő eredménykimutatásban a **személyi jellegű ráfordások** bérköltségre, személyi jellegű egyéb kifizetésre és bérjárulékra különülnek el.

A vállalati költségek szerkezetének alakulása fontos információ a vállalkozás vezetői számára. Ennek részeként az élőmunkához kapcsolódó ráfordítások nagyságrendjéből arra lehet következtetni, hogy minimális mértékben **növekedett a vállalkozások bérigényessége**, hiszen az üzemi ráfordításokra vetített személyi jellegű ráfordítások aránya 0,3 százalékponttal, **16,7 százalékra emelkedett**.

A **személyi jellegű ráfordítások** összege 2025-ben 1,7 százalékkal emelkedett. A 99 629 millió forint több mint háromnegyedét (77,4 százalékát) a **bérköltség** tette ki, mely éves alapon 1,0 százalékkal emelkedett.

A **munkabéren felüli különböző egyéb kifizetések** állománya 6,4 százalékkal, míg a **bérjárulékok** 114 millió forinttal gyarapodtak (+ 1,3 százalék). Tekintettel arra, hogy a Központi Statisztikai Hivatal (továbbiakban: KSH) által 2025. évre közzétett inflációs index 4,4 százalék volt, a reálkeresetek emelkedtek a bázisidőszakhoz képest.

Az egy főre jutó személyi jellegű ráfordítások 6,3 százalékkal emelkedtek, így annak összege 419 ezer forinttal 7063 ezer forintra nőtt éves szinten.

Személyi jellegű ráfordítások összetétele, illetve részaránya az üzemi ráfordításokból (millió Ft)

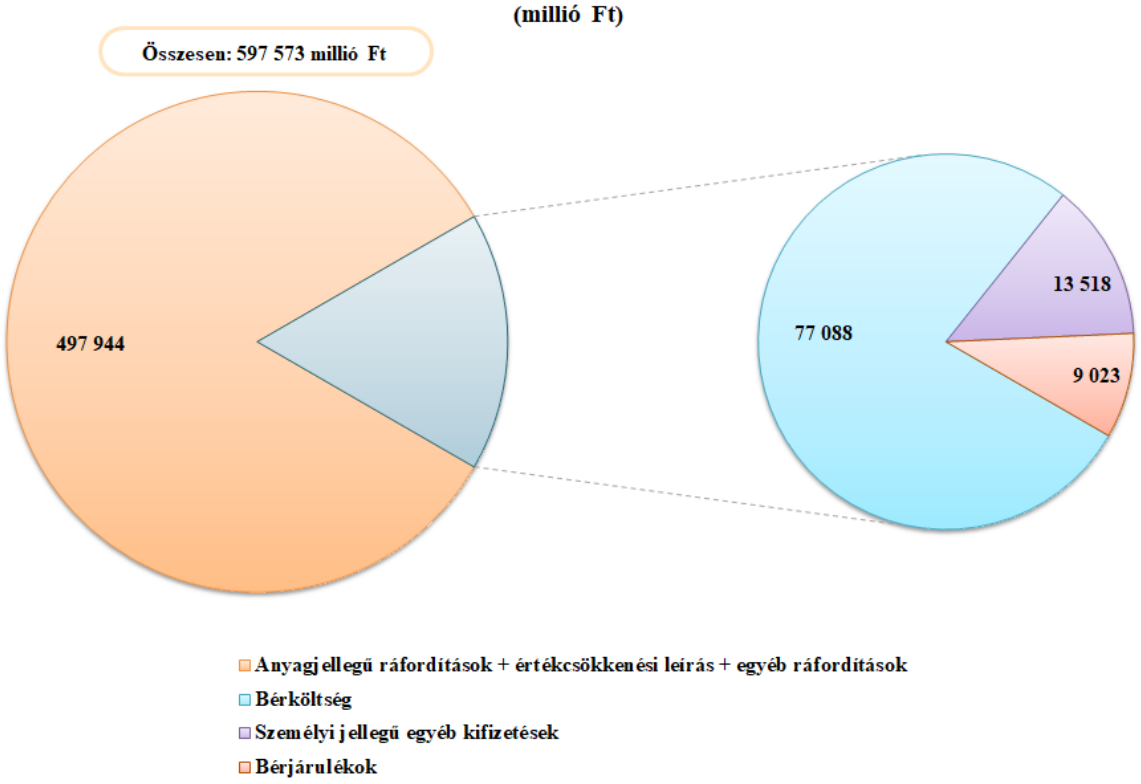

A személyi jellegű ráfordításokon belül meghatározó bérköltség vizsgálata kiemelten fontos abból a szempontból is, hogy adott bérszínvonal mellett mekkora árbevétel elérésére képesek a gazdálkodók. Az ezt kifejező **bérhányad** mutatója változatlanul **13,0 százalék** volt a beszámolási időszakban.

A megye foglalkoztatási és bérviszonyai az országos adatok tükrében

Megnevezés	Nógrád megye		Index	Országos		Index
	2024	2025	2025/2024	2024	2025	2025/2024
Bérköltség (millió Ft)	76 316	77 088	101,0%	16 444 543	17 678 071	107,5%
Átlagos állományi létszám (fő)	14 740	14 106	95,7%	2 231 644	2 223 504	99,6%
Egy főre jutó bérköltség (ezer Ft / fő / év)	5 177	5 465	105,6%	7 369	7 951	107,9%

A kettős könyvvitelt vezető normál, illetve eltérő üzleti éves gazdálkodók foglalkoztatottjainak **átlagos statisztikai állományi létszáma** 2025-ben 14 106 fő volt, ami 4,3 százalékos csökkenést mutatott a megelőző időszakhoz képest. A megye 10 legnagyobb foglalkoztatója 1 kivétellel megegyezett a vizsgált időszakok között, alkalmazotti létszámuk 3320 főről 2868 főre csökkent. Ebben a körben három kivételtől eltekintve csökkent a rendelkezésükre álló munkaerőállományuk a megelőző üzleti évhez képest. Három vállalkozás olyan súlyos munkaerő veszteséget szenvedett el a vizsgált időszakok között, hogy a létszámuk csökkenése elérte, sőt meg is haladta a 100 főt. Lényegében mindhárom társaság vonatkozásában ugyanazon okokat lehet említeni, miszerint az autóipar szélesebb körű lassulása visszaeső keresletet, elapadó megrendeléseket generált. Ennek következtében pedig a társaságok kénytelenek voltak optimalizálni működésüket, ami az átlagos állományi létszám csökkenéséhez vezetett.

A kifizetett bértömeg és az átlagos állományi létszám hányadosaként meghatározott **bruttó átlagkereset** az összetevők ellentétes irányú változása következtében 5,6 százalékkal 5465 ezer forintra emelkedett. Országos összehasonlításban még dinamikusabb növekmény (+7,9 százalék) realizálódott a vizsgált időszakok között, ami a megye munkavállalóira nézve kedvezőtlennek tekinthető, hiszen tovább nyílt az „olló” a kereseti viszonyok között. Amíg tavaly 70,3 százalékát keresték a térségben az országos átlagnak, addig az idén **már csak 68,7 százalékát**.

Forintokra átváltva ez azt jelentette, hogy közel 2,5 millió forint volt a különbség a két középérték között szemben a tavalyi 2,2 millió forintos eltéréssel.

Hatékonyság elemzése

A vállalkozások hatékony működése azt hivatott szemléltetni, hogy a rendelkezésükre álló erőforrásokat (input: pénz, munkaerő, eszközök, anyag) milyen arányban és sikerrel tudják eredményekké (output: termék, szolgáltatás, árbevétel, nyereség) alakítani. A továbbiakban egyrészt a hozamok kifejezésére használatos indikátorok, másrészt pedig az egyes termelési tényezők felhasználását mérő hatékonysági mutatók kerülnek szóba.

A vállalkozások tevékenységének leggyakrabban használt hozammutatója az **értékesítés nettó árbevétele**, melynek bemutatása a korábbiakban már megtörtént. Ezen kívül további három – az említett mutatóból közvetlenül származtatható – teljesítménykategóriát szokás használni a hatékonysági mutatók értékelésekor.

Az értékesítés nettó árbevételénél szűkebb kategória a **bruttó termelési érték**, mert kiszűri a kereskedelmi és közvetített tevékenységeket (az áruforgalmat), így kizárólag a vállalat saját, tényleges gyártási és szolgáltatási teljesítményét tükrözi. Az **értékesítés nettó árbevételének 0,7 százalékos bővülését** az **eladott áruk beszerzési értékének 2,0 százalékos visszaesésével** sikerült elérni, ami kedvezően hatott a bruttó termelési érték alakulására.

Szintén kedvezően érintette az aktivált saját teljesítmények alakulása is, ugyanis növelte az értékesítés nettó árbevételét, szemben az előző évben tapasztalt – a saját termelésű készletek (negatív) állományváltozása miatti – csökkentő hatással. Így a két említett összetevő miatt már nem is meglepő, hogy a **bruttó termelési érték** bázis felett alakult (index: 102,1 százalék).

A gazdálkodók hatékonyságának összehasonlítása 2024-2025. években I.

Megnevezés	Nógrád megye		Index
	2024	2025	2025/2024
Értékesítés nettó árbevétele (millió Ft)	588 592	592 870	100,7%
Eladott áruk beszerzési értéke (millió Ft) (-)	100 045	98 078	98,0%
Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke (millió Ft) (-)	17 110	16 397	95,8%
Aktivált saját teljesítmények értéke (millió Ft) (+)	-428	2 332	-
Bruttó termelési érték (millió Ft)	***471 009***	***480 727***	***102,1%***
Anyagköltség (millió Ft) (-)	236 899	235 411	99,4%
Igénybe vett anyagjellegű szolgáltatások (millió Ft) (-)	79 359	76 718	96,7%
Egyéb szolgáltatások (millió Ft) (-)	15 404	18 476	119,9%
Anyagmentes termelési érték (millió Ft)	***139 347***	***150 122***	***107,7%***
Értékcsökkenési leírás (millió Ft) (-)	30 720	30 730	100,0%
Nettó termelési érték (millió Ft)	***108 627***	***119 392***	***109,9%***

Amíg a bruttó termelési érték a vállalkozás teljes tárgyidőszaki kibocsátását (összes hozamát) szemlélteti, addig az anyagmentes mutató ebből levonja a külső cégektől vásárolt alapanyagok és anyagjellegű szolgáltatások értékét. Más megközelítésben a bruttó termelési értéket csökkentve az anyagköltséggel, az anyagjellegű és egyéb szolgáltatásokkal. Itt már dinamikusabb javulás mutatkozott a vizsgált időszakok között, hiszen – az egyéb szolgáltatások kivételével – valamennyi költségelem vonatkozásában sikerült csökkenést kimutatni.

A három költségelem vonatkozásában kimutatott 1057 millió forintos visszaesés szintén hozzájárult a hatékonyság javulásához, ugyanis ennek eredményeként az **anyagmentes termelési érték 7,7 százalékkal gyarapodott**. Ebben az indikátorban még markánsabban kifejezésre jutott a saját teljesítmény súlya, a javuló tendencia pedig azt feltételezi, hogy a megye vállalkozásai képesek valódi értéknövekedést előállítani.

Az anyagmentes termelési értéknél tovább szűkített mutató a **nettó termelési érték**, amely előbbit az értékcsökkenési leírás összegével csökkenti, ezzel tulajdonképpen alapot teremtve a

vállalkozásokban dolgozók személyi jellegű ráfordításainak (bérek) és az elért nyereségnek a fedezésére. Tekintettel arra, hogy a korrekciós tényező bázisszinten alakult, a kedvező tendencia itt is megmutatkozott. Összességében elmondható, hogy a tárgyévben realizált 592 870 millió forintos nettó árbevételből **119 392 millió forint új értéket** állítottak elő a megye gazdálkodói, **9,9 százalékkal többet**, mint az előző év hasonló időszakában. Az összetevők időbeli változásait tekintve megállapítható, hogy elsősorban az értékesítés nettó árbevételének emelkedése és az anyagköltségek, eladott áruk beszerzési értékének csökkenése állt az indikátor látványos javulása mögött. Ez pedig jelentheti egyrészt a pozitív piaci expanziót, a növekvő vevői igényeket, másrészt pedig a javuló beszerzési pozíciókat vagy éppen a technológiai hatékonyságot.

A továbbiakban olyan mutatószámokról lesz szó, amelyek nem összevontan elemzik az összes erőforrás hatékony felhasználását, hanem csak egy-egy erőforrásfajtára koncentrálnak. Ezen hatékonysági mutatók számlálójában az imént említett hozammutatók szerepelnek.

A vállalkozások egyik legfontosabb –, ha nem a legfontosabb – erőforrása a **munkaerő**, melynek hatékonysági elemzése történhet a **munkaerő létszámára** vagy a **munkaerő alkalmazásához kapcsolódó kiadásokra** (bérköltségek, személyi jellegű juttatások) vetítetten. Lényegében azt méri, hogy az emberi erőforrásba fektetett energia, idő vagy pénz mennyire hatékonyan térül meg a termelési vagy szolgáltatási folyamatban.

Az egy főre jutó termelési értéket reprezentáló **élőmunka-hatékonysági mutató** kedvezően alakult a megyében a vizsgált időszakok között. Az élőmunka termelékenysége 7,370-ról **8,464-re emelkedett**. Egy munkavállaló több, mint 8 millió forint új értéket állított elő a 2025. üzleti év folyamán.

A gazdálkodók hatékonyságának összehasonlítása 2024-2025. években II.

Megnevezés	Nógrád megye		Index
	2024	2025	2025/2024
Élőmunka-hatékonyság			
Nettó termelési érték (millió Ft)	108 627	119 392	109,9%
Létszám (fő)	14 740	14 106	95,7%
1 főre jutó nettó termelési érték	***7,370***	***8,464***	
Bérhatékonyság			
Nettó termelési érték (millió Ft)	108 627	119 392	109,9%
Bérköltség (millió Ft)	76 316	77 088	101,0%
1 Ft bérköltségre jutó nettó termelési érték	***1,423***	***1,549***	
Tőkehatékonyság			
Bruttó termelési érték (millió Ft)	471 009	480 727	102,1%
Saját tőke (millió Ft)	235 051	264 662	112,6%
Tőkehatékonysági mutató	***2,004***	***1,816***	

A ráfordításként jelentkező kifizetések értékteremtő képességét kifejező **bérhatékonysági mutató** – tekintettel a nettó termelési érték dinamikusabb bővülésére – kedvezően alakult az elmúlt vizsgálati időszakhoz képest. Az eddigi 1,4 helyett közel **1,6-szor annyi új értéket** állítottak elő a bértömeg felhasználásával a megye gazdálkodói.

A vállalkozások versenyképességének javításához az imént említett munkatermelékenység mellett a befektetések hatékonyságára (tőkehatékonyság) is szükség van. Tulajdonképpen a saját tőke egyfajta forgási sebességének is felfogható **tőkehatékonysági mutató** valamelyest **romlott**, hiszen a dinamikusan gyarapodó saját tőke állománnyal alig 2 százalékos termelési érték többletet hoztak létre a megye gazdálkodói. A jelentősen gyarapodó saját tőkeállományt a tőketartalékok generálták., A megye egyik kiemelt vállalkozásánál intenzív kapacitásbővítés, illetve anyavállalati reorganizáció és integráció valósult meg, míg egy másiknál jelentős tőkeinjekcióra került sor, a pénzügyi veszteségek általi tőkepótlás miatt.

A jövedelmezőség alakulása

A megyei szintű jövedelmezőség elemzése azért fontos, mert feltárja a gazdasági fejlettség területi egyenlőtlenségeit, és lehetővé teszi a pontos, lokalizált üzleti és politikai döntéshozatalt. A makrogazdasági (országos) adatok gyakran elfedik a megyék közötti különbségeket, míg a megyei adatok pontos képet adnak a helyi valóságról. Az eredménykimutatásból nemcsak az eredményt befolyásoló főbb tényezők állapíthatók meg, hanem az is, hogy az adózás előtti eredmény hogyan oszlik meg a **tulajdonosok** (osztalék), az **állami költségvetés** (társasági adófizetési kötelezettség) és a **vállalkozás** (mérleg szerinti eredmény, vagyongyarapodás) között.

Az előállított termékek és szolgáltatások értékesítésének bevételét, valamint a termeléshez (előállításhoz) szükséges erőforrások ráfordításait tartalmazó üzemi tevékenységet nézve a megye gazdálkodóinál **24 012 millió forint üzemi eredmény** képződött, ami 7299 millió forinttal magasabb, mint egy évvel korábban. Az **üzemi nyereség** ugyan minimálisan emelkedett (36 716 millió forintról 38 231 millió forintra), a látványos javulást azonban a **veszteségek csökkentésére** való minden eddiginél komolyabb törekvés idézte elő. Utóbbi eredményeként közel 5800 millió forinttal alacsonyabb negatív eredményt mutattak ki a társaságok könyveikben. Nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy az üzemi bevételek 1,0 százalékos gyarapodása a ráfordítások stagnálásával párosult, ami pozitívan érintette az üzemi tevékenység jövedelmezőségét.

Az adózás előtti eredmény összetevőinek alakulása (millió Ft)

Megnevezés	Nógrád megye		Változás
	2024	2025	2025-2024
Adózás előtti eredmény	**9 746**	**19 461**	**9 715**
Ebből: Adózás előtti nyereség	37 172	36 894	-278
Adózás előtti veszteség	-27 426	-17 433	9 993
Üzemi eredmény	**16 713**	**24 012**	**7 299**
Ebből: Üzemi nyereség	36 716	38 231	1 515
Üzemi veszteség	-20 003	-14 219	5 784
Pénzügyi eredmény	**-6 978**	**-4 588**	**2 390**
Ebből: Pénzügyi nyereség	5 746	5 595	-151
Pénzügyi veszteség	-12 724	-10 183	2 541

A szokásos vállalkozási tevékenység másik fontos összetevője a **pénzügyi műveletekhez** kapcsolható. Általánosságban az időlegesen vagy tartósan meglévő pénzeszközök kihelyezésével, illetve a külső pénzforrások igénybevételével kapcsolatos gazdasági események eredményhatásait tükrözik. Pénzügyi műveletek keretében 2025-ben **5595 millió forint nyereség** keletkezett, 151 millió forinttal kevesebb, mint a bázisidőszakban. A pénzügyi tevékenységet azonban érdemben nem ez befolyásolta, sokkal inkább a veszteségek ugrásszerű csökkenése. A vizsgált időszakok között mintegy 2500 millió forinttal visszaesett a kimutatott negatív eredmény nagysága. A két körülmény együttesen 2390 millió forinttal javította a pénzügyi tevékenység megítélését.

Az előbbieken túl a pénzügyi tevékenység eredményességét a bevételek és a ráfordítások egymáshoz való viszonya alapján is érdemes megítélni. A **pénzügyi műveletek bevételei** 9,1 százalékkal emelkedtek, a **pénzügyi műveletek ráfordításai** viszont 3,8 százalékkal visszaestek. Azt azonban meg kell jegyezni, hogy a társaságiadó-bevallások eredménykimutatás melléklete a pénzügyi műveletek bevételeinek és ráfordításainak belső összetételéről nem nyújt teljeskörű információt, ezért a változást előidéző tényezők számszerűsítése is meglehetősen nehézkes.

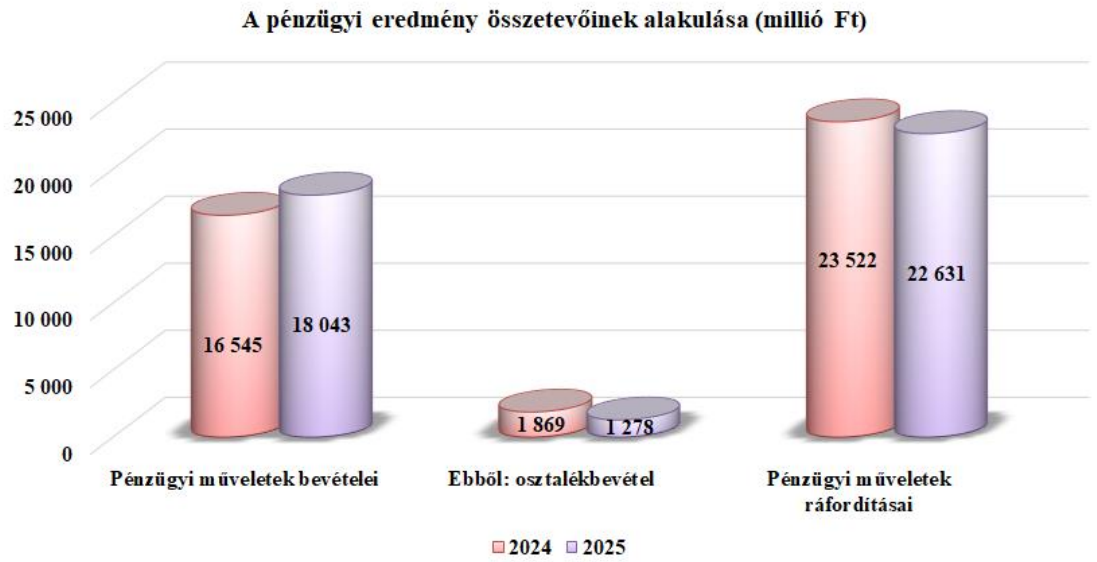

A kapott osztalékok, részesedések ugyan visszaestek, viszont a kamatbevételek látványosan, több, mint duplájára emelkedtek az elmúlt évhez képest. Lényegében ennek köszönhető a pénzügyi bevételek bővülése. A pénzügyi műveletek ráfordításainak kedvező alakulását elsősorban az eltérő üzleti éves gazdálkodók idézték elő, köszönhetően elsősorban a fizetett kamatok állománycsökkenésének.

Az üzemi és pénzügyi tevékenységek együttes hatásaként az **adózás előtti eredmény** mintegy **duplájára duzzadt** a tárgyévben. Az **adózás előtti nyereség ugyan 278 millió forinttal** csökkent, az **adózás előtti veszteségből** azonban **közel 10 milliárd forintot** sikerült lefaragnia a megye gazdálkodóinak. A nyereség minimális visszaesése ellenére a megye társas vállalkozásai nagyjából dupla akkora pozitív eredményt mutattak ki, mint negatívat.

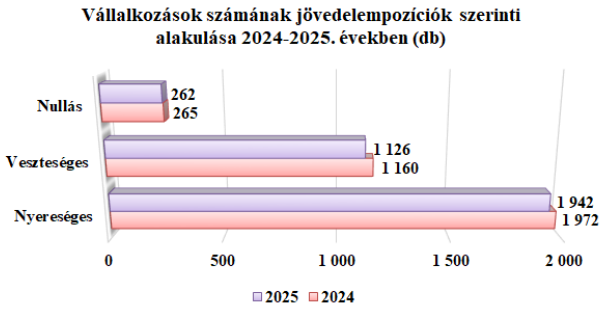

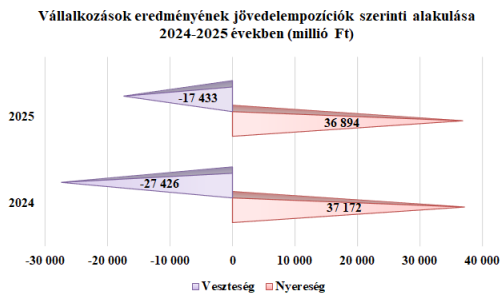

Az adózás előtti eredményt kimutatók összetételében jelentős elmozdulás nem történt a vizsgált időszakok között. Ugyan nem számottevően, de csökkent mind a nyereségesek, mind a veszteségesek száma. Nulla adózás előtti eredményt 262 társaság mutatott ki könyveiben. Tekintettel arra, hogy mind a nyereséges vállalkozások száma, mind az általuk kimutatott nyereség összege jelentősen nem változott a vizsgált időszakok között, a fajlagos nyereség is követte ezt az irányt, 18,8 millió forintról 19,0 millió forintra módosult. A veszteségesek tábora – hasonlóan a nyereségesekéhez – jelentősen nem változott, viszont együttesen egyharmadával alacsonyabb negatív eredményt generáltak, így fajlagosan 23,6 millió forintról 15,5 millió forintra csökkent a mínuszos egyenleg.

Az eredményesség vizsgálata és a jövedelmezőségi mutatók

A jövedelmezőségi helyzet elemzésével azt vizsgáljuk, hogy a vállalkozások mennyire hatékonyan képesek profitot termelni a rendelkezésére álló erőforrások (bevételek, eszközök, saját tőke) felhasználásával. Egyszerűen fogalmazva: megmutatja, hogy a cégek tevékenysége megéri-e a befektetett pénzt, időt és energiát.

A jövedelmező képesség mutatói I.

Megnevezés	Nógrád megye		Index
	2024	2025	2025/2024
Forgalomarányos jövedelmezőség			
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (millió Ft)	16 713	24 012	143,7%
Értékesítés nettó árbevétele (millió Ft)	588 592	592 870	100,7%
Egyéb bevételek (millió Ft)	27 464	26 383	96,1%
Árbevétel (bevétel) arányos jövedelmezőségi mutató (%)	***2,7%***	***3,9%***	
Tőkearányos jövedelmezőség			
Adózott eredmény (millió Ft)	7 390	17 032	230,5%
Saját tőke (millió Ft)	235 051	264 662	112,6%
Tőkearányos adózott eredmény (ROE) (%)	***3,1%***	***6,4%***	
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (millió Ft)	16 713	24 012	143,7%
Saját tőke (millió Ft)	235 051	264 662	112,6%
Értékesítés nettó árbevétele (millió Ft)	588 592	592 870	100,7%
Tőkearányos üzemi (üzleti) eredmény (%)	***7,1%***	***9,1%***	
Üzemi (üzleti) jövedelmezőségi mutató (%)	***2,8%***	***4,1%***	
Tőke forgási sebessége	***2,5041***	***2,2401***	

A vállalkozások árstratégiai és működési költség felügyeleti képességét visszatükröző **árbevétel (bevétel) arányos jövedelmezőségi mutató** értéke 1,2 százalékponttal **3,9 százalékra emelkedett**. Az indikátor értéke kedvezően alakult az eredményösszetevő dinamikusabb bővülésének és a nettó árbevétel stagnálásának köszönhetően. Bár maga a 3,9 százalékos érték abszolút értékben továbbra is a sérülékenyebb, alacsonyabb tartományba esik, a 2,7 százalékról való elmozdulás komoly teljesítményjavulásra utal.

A részvényesek (befektetők) számára különösen fontos pénzügyi mutató a **saját tőke arányos megtérülése** (ROE). Azt méri, hogy a tulajdonosok által betett tőke mekkora tiszta hasznot hozott. A tulajdonosok a kockázatukkal arányos hasznot várnak el a befektetésük után. Ezt a hasznot az adózott eredménynek a saját tőke arányában kifejezett értékével mérhetjük. Számszerűsítve az előbbit, **3,1 százalékról 6,4 százalékra** történő **javulás** következett be. A saját tőke hozama három elemre bontható, amelyek mindegyike közvetlen befolyással van a cégek jövedelmezőségére:

1. **Marginális jövedelem**: az árbevétel arányos jövedelem 1,3 százalékról 2,9 százalékra emelkedett mind az üzemi, mind a pénzügyi tevékenység lefaragott veszteségeinek köszönhetően.
2. **Eszközök forgási sebessége**: az indikátor értéke valamelyest lassult, a vizsgált időszakok között 0,9074-ről 0,8845-re.
3. **Saját tőke multiplikátor**: a hitelből történő finanszírozás mértékét számszerűsítő indikátor (összes eszköz/saját tőke) értéke 2,76-ról 2,53-ra mérséklődött.

Összességében az is elmondható, hogy a saját tőke hozama (1. x 2. x 3. elem) akkor lehet nagyobb az eszközökön elért hozamnál (1. x 2. elem), ha a finanszírozási források között van idegen tőke, vagyis az eszközállomány értéke meghaladja a saját tőke nagyságát. Nógrád megyében a tárgyév vonatkozásában az **eszközök hozamának 2,5 százalékos értéke** a **saját tőke hozamának 6,4 százalékos értékével** állt szemben.

Az előbbihez hasonlóan komplex jövedelmezőségi mutató a **tőkearányos üzemi eredmény** vizsgálata. Értékében érdemi változás következett be a vizsgált időszakok között, hiszen 2 százalékponttal emelkedett az értéke (**7,1 százalékról 9,1 százalékra módosult**). Itt is érdemes megvizsgálni a befolyásoló tényezők alakulását. A gazdálkodók **üzemi jövedelmezősége** a korábban taglaltak miatt a tavalyi 0,1 százalékpontos elmozdulás után idén 1,3 százalékponttal – **2,8 százalékról 4,1 százalékra** – javult. Ezzel párhuzamosan a tulajdonosok alacsonyabb ha-

tékonysággal működtették saját forrásaikat, így annak forgási sebessége nem tudott tovább javítani a tőkearányos üzemi eredmény még kedvezőbb megítélésén. A **tőke forgási sebessége** arról informált, hogy a befektetett tőke segítségével **2,24-szer akkora forgalmat** generáltak.

A jövedelmező képesség mutatói II.

Megnevezés	Nógrád megye		Index
	2024	2025	2025/2024
Élőmunka-arányos jövedelmezőség			
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (millió Ft)	16 713	24 012	143,7%
Bérköltség (millió Ft)	76 316	77 088	101,0%
Bérarányos üzemi (üzleti) jövedelmezőség (%)	***21,9%***	***31,1%***	
Eszközarányos jövedelmezőség			
Adózott eredmény (millió Ft)	7 390	17 032	230,5%
Eszközök összesen (millió Ft)	648 678	670 271	103,3%
Értékesítés nettó árbevétele (millió Ft)	588 592	592 870	100,7%
Eszközmegtérülési mutató (%)	***1,1%***	***2,5%***	
Értékesítés (adózott) jövedelmezősége (%)	***1,3%***	***2,9%***	
Eszközök forgási sebessége	***0,9074***	***0,8845***	

Valamennyi vállalkozás életében kiemelt figyelem hárul az emberi erőforrásra. Közvetlenül jelen vannak a vállalkozások tevékenységében, alakítják azok eredményességét. Az élőmunka-arányos jövedelmezőség összeköti a cégek humántőke-befektetéseit a végső eredménnyel. A számszerűsített **bérarányos üzemi jövedelmezőség** 21,9 százalékról 31,1 százalékra történő emelkedése azt jelenti, hogy míg korábban minden munkavállalókra elköltött 100 forint (bér és járulékok) 21,9 forint nyereséget hozott, addig mostanra ez 31,1 forintra növekedett. Ez a mutató értékének közel 42 százalékos relatív növekedését jelenti.

Ha ezt összekötjük a fentebb már említett árbevétel (bevétel) arányos jövedelmezőség kedvező alakulásával (2,7 százalékról 3,9 százalékra javult), a két mutató együtt nagyon tiszta képet rajzol ki a vállalkozások tevékenységéről. Hogy mit is árul el ez a két adat együtt a cégek gazdálkodásáról:

- **valódi termelékenységnövekedés történt**: a cégek nemcsak az áraik emelésével vagy külső tényezők miatt váltak nyereségesebbé, a dolgozók ténylegesen több értéket állítottak elő, vagy sokkal hatékonyabban végezték a munkájukat, mint korábban;
- **a bérköltségek növekedését bőven meghaladta a profit növekedése**: még ha volt is bérfejlesztés a cégeknél, a kitermelt nyereség sokkal gyorsabb ütemben nőtt, mint amennyivel a dolgozók fizetése és járulékai emelkedtek.

Összességében elmondható, hogy a vállalkozások pénzügyileg még mindig egy alacsony árrésű, feszített pályán mozognak (ezt mutatja a 3,9 százalékos árbevétel (bevétel) arányos mutató), viszont a belső motorjuk kiválóan működik (ezt bizonyítja a 31,1százalékos élőmunka-arányos megtérülés).

A vállalkozások jövedelmezőségének széles körben használt mérőeszköze az **eszközök hozama** (ROA), vagy más szóval **eszközmegtérülési mutató**. Azt mutatja meg, hogy a gazdálkodók a birtokukban lévő összes eszköz (gépek, ingatlanok, készletek, pénz) segítségével mekkora nyereséget tudtak elérni. Tehát mennyire működött jól a menedzsment a meglévő vagyonnal.

A mutató két másik mutató hatását kombinálja, mégpedig az árbevétel adózott jövedelmezőségét és az eszközök forgási sebességét. Az indikátor értéke **1,1 százalékról 2,5 százalékra javult**. Az eszközök forgási sebessége lassult ugyan, viszont mind az üzemi, mind a pénzügyi tevékenység látványos javulásának köszönhetően olyan mértékben emelkedett az értékesítés

adózott jövedelmezősége (1,3 százalékról 2,9 százalékra), hogy az kedvezően érintette az eszközök hozamának alakulását is.

Pénzügyi helyzet elemzése

Míg a korábban vizsgált jövedelmezőség azt mérte, hogy a cégek képesek-e papíron profitot termelni, addig a pénzügyi helyzet elemzése azt mutatja meg, hogy van-e elég kézzelfogható pénze (likviditása) a cégeknek a számlák kifizetésére, és mennyire biztonságos a tőkeszerkezetük. A **nettó forgótőke** a pénzügyi helyzet elemzésének az egyik legfontosabb sarokköve. Ez a mutató nem egy arányszám, hanem egy konkrét pénzösszeg, amely megmutatja, hogy a vállalkozásoknál a mindennapi működésük finanszírozása után mekkora szabadon felhasználható, biztonsági tőketartalék marad. A megyei nettó forgótőke a bázisidőszaki **66 057 millió forint 113,3 százalékára**, azaz 74 863 millió forintra emelkedett. A pozitív nettó forgótőke a megye vállalkozásainak pénzügyi stabilitását reprezentálta. Mivel a korábban taglalt árbevétel (bevétel) arányos jövedelmezőség és az élőmunka-arányos jövedelmezőség egyaránt javult, a pozitív nettó forgótőke jelenléte megerősítette, hogy a növekvő hatékonyság kézzelfogható pénzügyi biztonságot is teremtett.

A nettó forgótőke és a likviditás elemzése

Megnevezés	Nógrád megye		Index
	2024	2025	2025/2024
Nettó forgótőke			
Forgóeszközök (millió Ft)	308 659	335 169	108,6%
Rövid lejáratú kötelezettségek (millió Ft)	242 602	260 306	107,3%
Nettó forgótőke (millió Ft)	***66 057***	***74 863***	
Általános likviditás			
Forgóeszközök (millió Ft)	308 659	335 169	108,6%
Rövid lejáratú kötelezettségek (millió Ft)	242 602	260 306	107,3%
Általános likviditás	***1,27***	***1,29***	
Likviditási gyorsráta			
Forgóeszközök (millió Ft)	308 659	335 169	108,6%
Készletek (millió Ft)	92 148	92 426	100,3%
Rövid lejáratú kötelezettségek (millió Ft)	242 602	260 306	107,3%
Likviditási gyorsráta	***0,89***	***0,93***	
Készpénz szintű likviditás			
Pénzeszközök (millió Ft)	66 345	66 241	99,8%
Értékpapírok (millió Ft)	6 252	6 278	100,4%
Rövid lejáratú kötelezettségek (millió Ft)	242 602	260 306	107,3%
Készpénz szintű likviditási mutató	***0,30***	***0,28***	

A forgótőke menedzsment egyik kulcsterülete a **likviditás menedzsment**, vagyis a fizetőképesség folyamatos fenntartása, hiszen rövid távon ez a biztosítéka a vállalkozások talpon maradásának és ez alapozza meg a hosszú távú fejlődésüket is. A **hagyományos likviditási mutatók** azt mérik, hogy a cég rövid távon esedékes kötelezettségeit mennyire fedik le a rövid távú eszközök.

A megyei vállalkozások **általános likviditása** az 1,29-es indikátor értékkel kedvezőnek minősíthető, hiszen az „1-es” határértéket meghaladja (ellenkező esetben a nettó forgótőke negatív lenne).

Ugyanakkor a megelőző időszakhoz képest valamelyest javult a cégek fizetőképessége (bázisidőszaki érték: 1,27). Ám ehhez kapcsolódóan azért meg kell jegyezni, nem ez a legmegbízha-

több jelzője a cégek fizetőképességének, mert magától értetődik, hogy a nagyobb pénztartalékok, a számottevő piacképes értékpapírállomány jelentősen javítja a likviditást, míg ugyanez a magas készletállományokról nem mondható el.

Éppen ezért a likviditás megítélésének szigorúbb tesztje az ún. **likviditási gyorsráta** mutató, amely a rövid lejáratú kötelezettségeket a forgóeszközök és a készletek különbségéhez hasonlítja, vagyis figyelmen kívül hagyja azokat a forgóeszközöket, amelyek legkevésbé likvidek. Az indikátor értéke – itt is – **javult 0,89-ről 0,93-ra**, amely viszont már nem feltétlenül minősíthető kedvezőnek, ugyanis alatta maradt az optimálisnak ítélt 1:1 aránynak, ugyanis ez reprezentálná azt, hogy a gazdálkodók mennyire képesek fedezni tartozási kötelezettségeiket a rendelkezésére álló könnyen pénzzé konvertálható eszközeikből, ha az értékesítési bevételeik jelentős mértékben esnének.

A likviditási mutatók közül a legszigorúbb és legóvatosabb mérőszám a **készpénzszintű likviditási mutató**, mert teljesen kiszűri azokat a vagyonelemeket, amelyek készpénzzé tétele időbe telik vagy bizonytalan. A vállalkozások fizetőképességének megítéléséhez a készpénzszintű likviditás a legfontosabb. A megyei összesített érték csak minimálisan változott a vizsgált időszakok között, **0,30-ról 0,28-ra csökkent**. A mutató optimális értéke iparágtól is függ, de általában a 0,2 és 0,4 közötti (20%-40%) tartomány tekinthető ideálisnak. A 0,28-as érték a megye esetében azt jelenti, hogy ha a cégek minden hitelezője és beszállítója egyszerre követelné az egy éven belüli pénzét, a cégek azonnal, a zsebükben lévő pénzből a tartozások 28 százalékát tudnák kifizetni anélkül, hogy meg kellene várniuk, amíg a vevőik fizetnek vagy amíg kisöprik a raktáraikat.

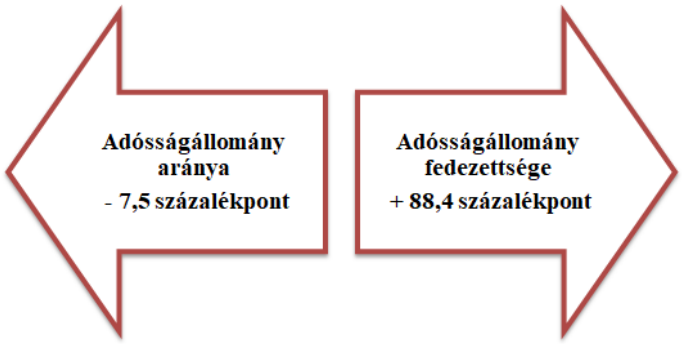

Míg a likviditás azt méri, hogy a vállalkozásoknak rövid távon van-e elegendő készpénze a számlák kiegyenlítésére, addig az **adósságállomány elemzése** azt vizsgálja, hogy a cégek hosszú távon mennyire biztonságosak, miből finanszírozzák a működésüket (saját vagy idegen forrásból). Az adósságállomány elemzése és a likviditás menedzselése a vállalkozások pénzügyi egyensúlyának két egymástól elválaszthatatlan oldala. Előbbinek egyértelmű célja, hogy megvizsgálja, milyen mértékben vannak jelen a vállalkozások finanszírozásában a hosszú lejáratú, idegen forrásból származó hitelek és kölcsönök, valamint milyen fedezetük van ezeknek. A tartós forrásokon belül az **adósságállomány aránya** kedvezően alakult, hiszen 33,1 százalékról 25,6 százalékra, azaz 7,5 százalékponttal csökkent. Mivel értéke mindkét időszakban az általánosan elfogadott 60 százalék alatt van, ezért az indikátor értéke kedvezőnek minősíthető.

Elsősorban a bankok, befektetők és a tulajdonosok számára bír számottevő információval az **adósságállomány fedezettsége** mutató, hiszen ez fejezi ki leginkább, hogy a cégek mennyire hitelképesek, és mekkora kockázatot jelent az eladósodottságuk. Az indikátor értéke 202,6 százalékról 291,0 százalékra, azaz 88,4 százalékponttal javult. Ez az ugrás egy erős pénzügyi stabilizációt jelent. A 202,6 százalékról 291,0 százalékra történő emelkedés azt mutatja, hogy a vállalkozások adósságainak fedezete közel háromszorosan haladja meg az adósságok vagy a törlesztőrészletek mértékét.

Összességében azt a stratégiai konklúziót lehet levonni, bár a cégek alacsony profitmargóval működtek a tárgyév folyamán (árbevétel (bevétel)arányos jövedelmezőség: 3,9 százalék), azonban a menedzsment jól kezelte a belső folyamatokat, melyben a siker kulcsa az volt, hogy a dolgozók hatékonyságát (31,1 százalék) sikerült számottevően növelni.

Ez a belső hatékonyságjavulás nem tűnt el a rendszerben, és nem is elhibázott beruházásokra ment el, hanem közvetlenül a cégek pénzügyi stabilitását erősítette: csökkentették a függőséget a hitelektől, és a kitermelt profitból masszív biztonsági védőhálót (291,0 százalék) építettek az adósságok mögé.

A vállalkozások vagyona

A vagyoni helyzet vizsgálata átfogó és objektív képet ad a vállalkozások anyagi és tőkeszerkezeti állapotáról, megalapozva a hatékony üzleti döntéseket. A vizsgálat középpontjában a mérleg áll. A gazdálkodó szervezetek könyveiben kimutatott **mérlegfőösszeg** 3,3 százalékkal, **670 271 millió forint**ra emelkedett. A mérleg eszközoldalán bekövetkezett változások azt mutatják meg, hogyan változott a vállalkozás vagyonának összetétele, formája és lekötöttsége. Mivel a mérlegben az eszközök a cégek javaiba történő befektetéseket jelentik, az eszközoldali változások mögött mindig valamilyen gazdasági esemény, vezetői döntés vagy piaci hatás áll. A **befektetett eszközök** állományában bekövetkezett **1,9 százalékos visszaesés** következtében részarányuk 47,8 százalékra zsugorodott, melynek eredményeként a vállalkozások vagyonának megjelenési formája is átrendeződött, a forgóeszközök kerültek túlsúlyba. A befektetett eszközök ilyen mértékű súlyvesztése (50,3 százalékról 47,8 százalékra) elsősorban a tárgyi eszközök állományának kedvezőtlen változása miatt következett be. Ebből pedig arra lehet következtetni, hogy a fejlesztések elmaradtak, illetve a meglévő tárgyi eszközállomány elöregedőben van. Ezt igazolta egyrészt a tárgyévi beruházási érték 6,8 százalékos elmaradása, másrészt pedig az értékcsökkenési leírás stagnálása. Tekintettel arra, hogy az amortizációt a meglévő eszközök bruttó értéke és a választott leírási kulcsok alapján kell számolni, a változatlan összeg azt jelzi, hogy a tárgyi eszközök bruttó értéke stabil maradt. A befektetett eszközökön belül a tárgyi eszközök képezték a legmagasabb hányadot, ami a feldolgozóipar túlsúlya miatt egyáltalán nem volt meglepő.

Eszközállomány alakulása 2024-2025. években

Megnevezés	2024		2025		Index
	millió Ft	megoszlás %	millió Ft	megoszlás %	2025/2024
Immateriális javak	4 299	0,7%	3 978	0,6%	92,5%
Tárgyi eszközök	301 752	46,5%	295 650	44,1%	98,0%
Befektetett pénzügyi eszközök	20 474	3,2%	20 805	3,1%	101,6%
Készletek	92 148	14,2%	92 426	13,8%	100,3%
Követelések	143 914	22,2%	170 224	25,4%	118,3%
Értékpapírok	6 252	1,0%	6 278	0,9%	100,4%
Pénzeszközök	66 345	10,2%	66 241	9,9%	99,8%
Aktív időbeli elhatárolások	13 494	2,1%	14 669	2,2%	108,7%
Eszközök összesen	**648 678**	**100,0%**	**670 271**	**100,0%**	**103,3%**

A **forgóeszközök** állománya ezzel párhuzamosan **8,6 százalékkal gyarapodott** a legnagyobb részarányt képviselő **követelésállomány 18,3 százalékos bővülése** következtében. Erre azonban nem általános jelenségként kell tekinteni, csupán arról van szó, hogy a megye egyik film- és médiaipari vállalkozása közel 2,5-szer akkora követelésállományt mutatott ki könyveiben, mint egy évvel korábban. Egy cégcsoport pénzügyi közvetítőjeként összegyűjti a csoporton belüli szabad pénzeszközöket (kötelezettségként nyilvántartva, kamatot fizetve értük), és kihelyezi oda, ahol a csoporton belül tőkére van szükség (követelésként nyilvántartva, kamatot kérve érte). Ezt a megállapítást az éves beszámoló mérleg- és eredménykimutatás adatai is alátámasztották.

A magas követelésállománnyal párhuzamosan a pénzügyi műveletek bevételei is relatíve magasak voltak, amelyek szinte kizárólag kamatbevételből származtak. A rövid lejáratú kötelezettségek értéke szintén jelentősen emelkedett a vizsgált időszakok között, ami viszont magas kamatráfordítást generált.

Ezen kis kitérő után visszatérve a megye forgóeszközállományának vizsgálatához, elmondható még, hogy a legkevésbé likvid **készletállomány** bázisszinten alakult, a vagyonszerkezeten belüli arányuk 0,4 százalékponttal csökkent.

A vállalkozások likviditása szempontjából kedvezőtlen, hogy a leggyorsabban pénzzé tehető forgóeszközeinek (**értékpapírok**, **pénzeszközök**) értéke vagy alig emelkedett, vagy inkább csökkent.

Az imént tárgyalt befektetett és forgóeszközök finanszírozásául a vállalkozások forrásai szolgálnak. A **forrásokat** két nagy csoportba, a **saját források** (saját tőke, céltartalék) és az **idegen források** (kötelezettségek) csoportjába soroljuk.

A vállalkozások összesített **tőkeerőssége** jónak mondható, hiszen mindkét időszakban meghaladta a kritikusnak tekintett 30-35 százalékot (2024. év: 36,2 százalék, 2025. év: 39,5 százalék). A jelentősen gyarapodó saját tőkeállományt –, ahogyan arra már történt utalás a hatékonyság elemzésénél – a tőketartalékok generálták. A megye egyik kiemelt vállalkozásánál intenzív kapacitásbővítésre, illetve anyavállalati reorganizációra és integrációra, míg a másiknál jelentős tőkeinjekcióra került sor, a pénzügyi veszteségek miatt.

A **céltartalékok részaránya** bár nem számottevő (1 százalék körül alakult mindkét időszakban), növekvő tendenciája kedvezőtlennek mondható, tekintettel arra, hogy ez az indikátor a vállalkozások gazdálkodásában rejlő kockázatokat jelzi.

Forrásállomány alakulása 2024-2025. években

Megnevezés	2024		2025		Index
	millió Ft	megoszlás %	millió Ft	megoszlás %	2025/2024
Saját forrás	**240 384**	**37,1%**	**271 237**	**40,5%**	**112,8%**
ebből: saját tőke	235 051	36,2%	264 662	39,5%	112,6%
céltartalék	5 333	0,8%	6 575	1,0%	123,3%
Idegen forrás	**358 646**	**55,3%**	**351 259**	**52,4%**	**97,9%**
ebből: hátrasorolt kötelezettségek	4 257	0,7%	4 248	0,6%	99,8%
hosszú lejáratú kötelezettségek	111 787	17,2%	86 705	12,9%	77,6%
rövid lejáratú kötelezettségek	242 602	37,4%	260 306	38,8%	107,3%
Passzív időbeli elhatárolások	**49 648**	**7,7%**	**47 775**	**7,1%**	**96,2%**
Források összesen	**648 678**	**100,0%**	**670 271**	**100,0%**	**103,3%**

A működés során számtalan esetben idegen tőke bevonására is sor kerül, ez a tőkeáttétel folyamata, azaz amikor a finanszírozási szerkezet megváltozik és az idegen források is megjelennek. Az ezt szemléltető **kötelezettségek részaránya** mutató, amely az eladósodottság fokára is utal, 55,3 százalékról 52,4 százalékra csökkent. Összességében tehát valamelyest csökkent a társaságok eladósodottsága, de nagyságrendje kedvezőtlennek tekinthető a maximálisan elfogadható 50 százalékos mérték ismeretében.

Szintén a tőkeáttétel szemléltetésére szolgáló **tőkefeszültségi mutató** (idegen tőke/saját tőke) értéke 1,53-ról 1,33-ra javult, azaz csökkent a saját tőkéhez képest az idegen források aránya. Az indikátor értéke addig optimális, míg el nem éri a 2-es értéket, mert ezt követően az eladósodottság foka már igen magasnak tekinthető.

A saját tőke belső szerkezetét jellemző struktúramutatók alakulásából az alábbi következtetéseket lehet levonni:

- Tőkecsökkentés hatására romlott a **jegyzett tőke aránya a saját tőkén belül,** 15,6 százalékról 12,8 százalékra.
- Előbbi reciprokmutatója a **saját tőke növekedését mérő mutató** 640,3 százalékról 782,8 százalékra javult. Ezt akár ideálisnak is lehetne minősíteni, hiszen nagyobb mint 100 százalék.

Alapvetően ez akkor tekinthető pozitívnak, ha saját eredményből – pozitív adózott eredményből és eredménytartalékból – történik. Nógrád megyében ez csak részben valósult meg, mert előbbi ugyan 2,3-szeresére emelkedett, utóbbi viszont kétharmadára csökkent.

Optimális esetben a vállalkozások tartós befektetéseiket, beruházásaikat, befektetett eszközeiket tartós források (saját tőke, hosszú lejáratú hitelek) felhasználásából fedezik, míg forgóeszközeiket rövid lejáratú hitelekből finanszírozzák.

Ennek megítélésében a **befektetett eszközök fedezete** segít, amellyel megérthető a vállalkozások hosszú távú finanszírozási struktúrája és kockázati szintje. A megyei eszközállomány vizsgálatakor már esett szó a **befektetett eszközöknél kimutatott 1,9 százalékos visszaesés** okairól (csökkenő tárgyi eszköz állomány).

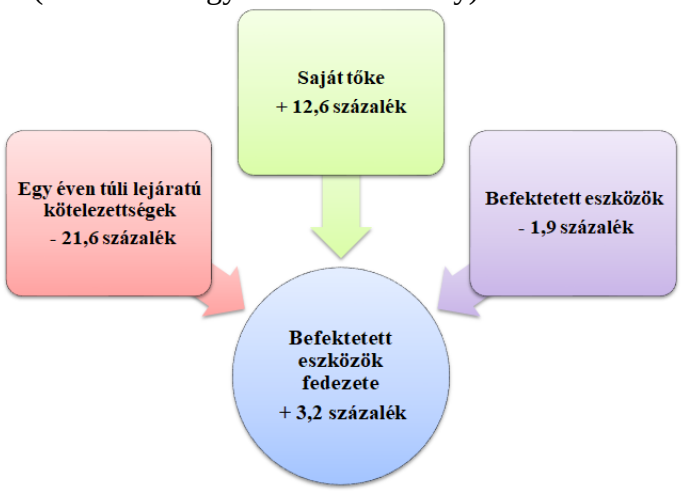

Fedezeti elemeik alakulásában viszont csak részben következett be kedvező változás. A **saját tőke** állományában **bekövetkezett 12,6 százalékos bővülés** növelően hatott az indikátor alakulására. Ezzel szemben viszont rontotta azt a **hátra sorolt és hosszú lejáratú kötelezettségek** állományának **a 21,6 százalékos csökkenése**. A három összetevő együttes hatásának eredményeként a **befektetett eszközök fedezete** tovább javult a vizsgált időszakok között (1,08-ról 1,11-re), ami kedvezőnek tekinthető, hiszen az 1-nél nagyobb érték azt jelenti, hogy a vállalkozások befektetett eszközállományára, különösen a tárgyi eszközeikre a hosszú lejáratú forrásaik biztosították a fedezetet.

A saját tőke elemei között – bár nem képez túlságosan nagy részarányt – fontos szerepet tölt be a **jegyzett tőke** alakulása. Időbeli alakulásából esetleges tőkeemelés vagy tőkeleszállítás nagyságára lehet következtetést levonni. A megye vonatkozásában az utóbbira lehet következtetni, hiszen 7,9 százalékkal csökkent az állománya, melynek következtében közel 3 százalékpontot veszített a saját tőkén belüli részesedéséből (15,6 százalékról 12,8 százalékra).

Viszont ami ennél szemléletesebb, segítségükkel a tulajdonosi összetétel is meghatározható. Az imént említett visszaesésből valamennyi tulajdonosi kör kivette a részét. A legnagyobb csökkenést a külföldi érdekeltség szenvedte el, ám ettől függetlenül még mindig ez a domináns a megyében. A jegyzett tőke **50,3 százalékával** a **külföldi gazdasági szereplők** rendelkeztek, igaz részarányuk 2,5 százalékponttal csökkent. A 2367 millió forintos visszaesés lényegében egyetlen adózóhoz köthető. Elsősorban a folyamatos és súlyos veszteséges működés vezetett a cég saját tőkéjének jelentős csökkenéséhez. Az alacsony kapacitáskihasználtság és a gazdaságtalan működés oda vezetett, hogy a cégcsoport 2025-ben be is zárta nógrádi üzemét. A külföldi tőke összege viszonylag kevesebb számú – mindössze 109 –, de jelentős jegyzett tőkével rendelkező adózóhoz köthető. Ennek alapján nem is meglepő, hogy sokkal erősebb a külföldi befolyás mértéke a nemzetgazdasági átlagnál (36,4 százalék).

A **belföldi társaságok**, illetve az **állami**, **önkormányzati részesedés** hasonló nagyságrendet képviselt (8-9 százalék). Utóbbi kapcsán meg kell jegyezni, hogy ez a tulajdonosi forma többnyire a KKV szektoron kívüli egyéb vállalkozások egy részénél volt jellemző, hiszen azok éppen a tulajdonosi szerkezetük miatt kerültek ebbe a kategóriába. Mindösszesen 47 olyan vállalkozás volt a megyében, amelynél **állami** (**7 társaság**) vagy **önkormányzati** (**40 társaság**) szerepvállalást mutattak ki az adózók. Az elmúlt évhez képest 3,2 százalékot veszítettek érdekeltségükből.

A belföldi gazdasági szereplők közül a legtöbb jegyzett tőkét **magánszemélyek** birtokolták, a teljes megyei **egyharmadát**. Az állománya 1,2 százalékkal csökkent a megelőző időszakhoz képest.

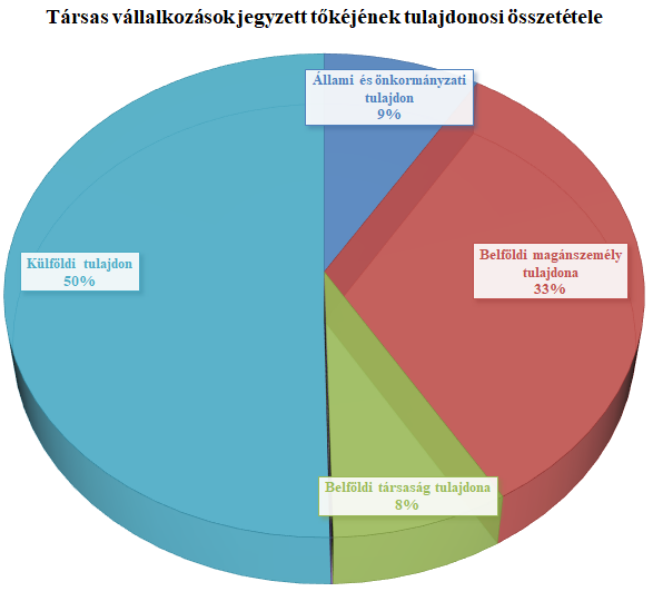

III. Ágazati sajátosságok

Az ágazati sajátosságok elemzése azért kulcsfontosságú, mert ez mutatja meg a gazdaság belső szerkezetét, a növekedési gócokat és a sérülékeny pontokat. A megye vonatkozásában az ágazati mélyfúrás leginkább a monokultúrás kockázatok kiszűrése, valamint a bérszintek és a hozzáadott érték vizsgálata szempontjából fontos. Előbbihez kapcsolódóan Nógrád megye gazdasága erősen függ a feldolgozóipartól, azon belül is kiemelten az autóipartól, gépgyártástól és a műanyagipartól. Az ágazati elemzés segít felmérni, hogy a megye mennyire kitett egy-egy globális iparági válságnak. Ha egy domináns ágazat visszaesik, akkor annak hatása a megye egészének teljesítményén érződik. Utóbbihoz kapcsolódóan meg kell jegyezni, hogy az általános megyei átlagbér alacsony, de az ágazati elemzésből kiderül, hogy a modern, külföldi tőkével működő gyártó cégeknél versenyképes fizetések is elérhetők, miközben a helyi szolgáltató szektor lemaradása jelentős. Az ágazatok ismeretében határozható meg, hogyan lehet a gazdaságot a magasabb hozzáadott értékű irányba elmozdítani.

A gazdálkodó szervezetek főtevékenységük alapján a TEÁOR ’25 struktúrájának megfeleltetve, továbbá igazodva a Gyorsjelentés biztosította tagoltsághoz, a korábbi 21 helyett **22 ágazatba sorolhatóak**. A tényleges besorolási hierarchia azonban ennél jóval szélesebb, viszont a túlzott elaprózódás elkerülése végett indokolt volt néhány ágazat összevonása részben a **feldolgozóiparnál**, részben pedig a **tercier szektor bizonyos ágazatainál**. Előbbi komplex jellege miatt a szerényebb könnyűipartól a fajsúlyosabb nehéziparral bezárólag tömöríti a vállalkozásokat, és gazdasági teljesítményük differenciáltsága megnehezítené a külön-külön történő bemutatásukat. Ezt áthidalva – néhány kivételtől eltekintve – a feldolgozóipar összesített adatai kerültek felhasználásra és bemutatásra. Utóbbi kapcsán egyrészt az egyéb ágazatot indokolt megemlíteni, amely az oktatás, humán-egészségügyi, szociális ellátás, művészet, sport, szabadidő, egyéb szolgáltatás vállalkozásait fogta össze, másrészt pedig a kiadói tevékenység, műsorszolgáltatás, tartalomszolgáltatás és -terjesztés, valamint a távközlés, számítógépes programozás, információtechnológiai szaktanácsadás, számítástechnikai infrastruktúra és egyéb információs szolgáltatások ágazatokat, amelyek a korábbi információ, kommunikáció ágazat szétválásával jöttek létre. Nagyságrendjük miatt a vonatkozó fejezetben továbbra is összevontan, de már az új elnevezésekkel szerepelnek.

Visszatérve az imént említett **feldolgozóiparra**, a megye egyik húzóágazatában alig valamivel több, mint 300 cég végezte termelő tevékenységét. Belső szerkezetében érdemi átrendeződés nem történt az elmúlt időszakhoz képest. A legtöbben – szám szerint 75-en – **fémalapanyag**

gyártással, **fémfeldolgozással** foglalkoztak. Számosságukat tekintve ezt leginkább az **élelmiszeripar (53)** és a **fa-, papír-, nyomdaipar és bútorgyártás (57)** tudta megközelíteni. A többi feldolgozóipari ágazatban – az egyéb feldolgozóipar kivételével – még a 10 százalékot sem érte el a működő vállalkozások száma, ami ágazatonként legfeljebb 30 társaságot jelent. A **járműgyártás** a maga 9 vállalkozásával nem feltétlenül indokolná a külön említést, viszont közülük négyen is szerepelnek a 10 legmagasabb árbevételt realizálók körében, mi több, ők bonyolították az ágazat teljes exportforgalmát, ami a megyei érték négytizedét testesítette meg. Ebből pedig arra lehet következtetni, hogy produktumukkal nemcsak az ágazati, hanem a megyei teljesítményt is érdemben befolyásolták.

Bevallások számának feldolgozóiparon belüli megoszlása

Ágazat	2024		2025		Index
	darab	megoszlás %	darab	megoszlás %	2025/2024
Élelmiszer, ital, dohány gyártása	60	18,2%	53	17,4%	88,3%
Textília, textiláru, bőrtermék, lábbeli gyártása	12	3,6%	12	3,9%	100,0%
Fa, papír, nyomdai tev. és bútorgyártás	66	20,0%	57	18,8%	86,4%
Vegyianyag, termék gyártása, gyógyszergyárt.	4	1,2%	4	1,3%	100,0%
Gumi-, műanyagtermék gyártása	12	3,6%	10	3,3%	83,3%
Nemfém ásványi termék gyártása	17	5,2%	16	5,3%	94,1%
Fémalapanyag gyártás, fémfeldolgozás	75	22,7%	75	24,7%	100,0%
Sz.gép, elektronikai, optikai termék gyárt.	6	1,8%	6	2,0%	100,0%
Gép, berendezés gyártása	31	9,4%	30	9,9%	96,8%
Járműgyártás	9	2,7%	9	3,0%	100,0%
Egyéb feldolgozóipari tevékenység	38	11,5%	32	10,5%	84,2%
Feldolgozóipar összesen	**330**	**100,0%**	**304**	**100,0%**	**92,1%**

A megye másik két húzóágazata a szolgáltatási szektor oszlopos tagja. **612 társaság** a **kereskedelemben**, további **483** pedig az **építőiparban** működött. Számuk egyébként nagyjából azonos mértékben csökkent a vizsgált időszakok között. A **szállítás**, **raktározás**, valamint a **szakmai, tudományos, műszaki tevékenység** ágazatok kivétel egyébként jobbára a cégek számának bővülése volt a jellemző. Utóbbi ágazatok szerepe azért is érdekes, mert teljesítményükkel ők tudtak legközelebb kerülni a húzóágazatokhoz.

Valamelyest igazodva az előbbi fejezet szerkezeti felépítéséhez, elsőként a realizált árbevétel ágazati szintű bemutatására kerül sor, majd ezt követi a jövedelmezőség és hatékonyság, végül pedig a foglalkoztatási viszonyok alakulásába pillanthat bele az olvasó.

A teljesítménymutatók vonatkozásában három olyan ágazat –, amelyek a bevezető szakaszban húzóágazatokként szerepeltek –, a **feldolgozóipar**, az **építőipar** és a **kereskedelem** is felhívta magára a figyelmet, amelyek meghatározóak a megye egésze szempontjából. Az imént említett húzóágazatokban 475 623 millió forintos **nettó árbevétel** keletkezett, amely mindössze 0,5 százalékkal haladta meg a bázisszintű teljesítményüket. Ahogyan megyei szinten, úgy a húzóágazatok vonatkozásában is megfigyelhető a dinamika lassulása. Az elmúlt évben még 1,8 százalékos emelkedésről lehetett beszámolni, szemben az idei 1 százalék alatti értékkel. Az építőipar bővülése ugyan elérte a megyei átlagot (index: 100,7 százalék), a feldolgozóipar és a kereskedelem viszont alatta maradt. Az idei évben jellemzően azok az ágazatok produkáltak dinamikus forgalombővülést (**bányászat**, **villamosenergia**, **szállítás, raktározás**, **adminisztratív és szolgáltató tevékenység**), amelyek alacsony részesedéssel bírtak az értékesítés belső szerkezetében. Néhol a kétszámjegyű bővülés ellenére részarányuk alig néhány százalékos volt. A tercier szektor zászlóshajója, a **szakmai**, **tudományos**, **műszaki tevékenység** ágazat a megelőző időszaki 7,7 százalékos bővüléssel szemben az idén 16,6 százalékos visszaeséssel zárt, amely megközelítette a 3000 millió forintot.

Az **energiaszektort** érintő kedvező változás lényegében egy ágazati átsorolás eredménye. A megye egyik TOP 50-es cége a bázisidőszakban még az ingatlanügyletek ágazatában szerepelt, a tárgyévben pedig már a villamosenergia-szektor szereplője volt.

Az export- és a belföldi értékesítés alakulása ágazati bontásban 2024-2025. évben

Ágazat	Export értékesítés					Belföldi értékesítés				
	2024		2025		Index	2024		2025		Index
	millió Ft	megoszlás %	millió Ft	megoszlás %	2025/2024	millió Ft	megoszlás %	millió Ft	megoszlás %	2025/2024
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	2 425	1,0%	2 021	0,7%	83,3%	16 553	4,8%	16 929	5,3%	102,3%
Bányászat, kőfejtés	0	0,0%	0	0,0%	-	23	0,0%	55	0,0%	239,1%
Feldolgozóipar összesen	220 102	89,9%	250 894	92,1%	114,0%	106 297	30,9%	77 557	24,2%	73,0%
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0	0,0%	0	0,0%	-	589	0,2%	2 773	0,9%	470,8%
Vízell., szennyvíz gyűjt., kez., hull.gazd., szennyeződésment.	1 861	0,8%	1 454	0,5%	78,1%	7 321	2,1%	8 280	2,6%	113,1%
Építőipar	1 120	0,5%	913	0,3%	81,5%	36 905	10,7%	37 371	11,7%	101,3%
Kereskedelem	3 309	1,4%	1 807	0,7%	54,6%	105 387	30,7%	107 082	33,4%	101,6%
Szállítás, raktározás	5 874	2,4%	9 516	3,5%	162,0%	14 843	4,3%	12 440	3,9%	83,8%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	33	0,0%	204	0,1%	618,2%	11 209	3,3%	10 445	3,3%	93,2%
Kiadói tev., műsor (tart.) szolg. és terj., távköz., inftech. szolg és inf. szolg. tev.	5 003	2,0%	2 067	0,8%	41,3%	3 962	1,2%	4 340	1,4%	109,5%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	16	0,0%	41	0,0%	256,3%	2 076	0,6%	1 826	0,6%	88,0%
Ingatlanügyletek	36	0,0%	56	0,0%	155,6%	7 561	2,2%	7 204	2,2%	95,3%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	4 592	1,9%	2 424	0,9%	52,8%	12 932	3,8%	12 188	3,8%	94,2%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	25	0,0%	49	0,0%	196,0%	9 504	2,8%	10 444	3,3%	109,9%
Egyéb	504	0,2%	964	0,4%	191,3%	8 530	2,5%	11 526	3,6%	135,1%
Megye összesen	**244 900**	**100,0%**	**272 410**	**100,0%**	**111,2%**	**343 692**	**100,0%**	**320 460**	**100,0%**	**93,2%**
Nemzetgazdaság összesen	**62 657 126**		**61 272 224**		**97,8%**	**109 814 314**		**111 363 254**		**101,4%**
Megye / Nemzetgazdaság		0,4%		0,4%			0,3%		0,3%	

A **tercier** szektorban általános jelenség volt a forgalom visszaesése, szemben az előző időszaki szárnyalásukkal, amikor a bővülésük dinamikája még a megyei átlagot is meghaladta.

Az értékesítés szerkezetéről – irányonként vizsgálva – elmondható, hogy az **exportbevételek** ágazati szempontból rendkívül koncentráltak, a **feldolgozóiparhoz** köthető az értékesítés 92,1 százaléka, szemben a megelőző időszaki 89,9 százalékkal. Ebből következően a többi ágazatban nem volt 1 százalékot elérő külpiaci forgalom. A feldolgozóipar külpiaci nyitottságát az is jól reprezentálta, hogy az értékesítési forgalmuk több mint háromnegyede (76,4 százalék) országhatárainkon kívül realizálódott. A megye egészét tekintve ugyanez az arány 45,9 százalék volt. A feldolgozóiparon belül a **gumi-, műanyagtermék gyártása**, **járműgyártás** és **gép, berendezés gyártása** ágazatokat külön is érdemes megemlíteni nemcsak kiemelkedő részarányuk, hanem dinamikájuk miatt is. Mindhárman kétszámjegyű növekményt produkáltak a vizsgált időszakok között, elsősorban egyedi adózói teljesítményeknek köszönhetően. A kiemelkedő produktumok hátterében a piaci környezet kedvező változásán (növekvő kereslet a gyártott termék iránt) túl a gyártói kapacitások bővítése, illetve a technológiai fejlesztések álltak.

Az export- és a belföldi értékesítés alakulása a feldolgozóiparban 2024-2025. évben

Ágazat	Export értékesítés					Belföldi értékesítés				
	2024		2025		Index	2024		2025		Index
	millió Ft	megoszlás %	millió Ft	megoszlás %	2025/2024	millió Ft	megoszlás %	millió Ft	megoszlás %	2025/2024
Élelmiszer, ital, dohány gyártása	7 099	3,2%	7 195	2,9%	101,4%	12 402	11,7%	14 887	19,2%	120,0%
Textília, textiláru, bőrtermék, lábbeli gyártása	8 991	4,1%	7 434	3,0%	82,7%	204	0,2%	150	0,2%	73,5%
Fa, papír, nyomdai tev. és bútorgyártás	4 319	2,0%	3 963	1,6%	91,8%	3 383	3,2%	3 033	3,9%	89,7%
Vegyianyag, termék gyártása, gyógyszergyárt.	2 029	0,9%	1 620	0,6%	79,8%	4 242	4,0%	4 428	5,7%	104,4%
Gumi-, műanyagtermék gyártása	31 886	14,5%	42 293	16,9%	132,6%	8 023	7,5%	5 655	7,3%	70,5%
Nemfém ásványi termék gyártása	6 145	2,8%	6 628	2,6%	107,9%	2 960	2,8%	817	1,1%	27,6%
Fémalapanyag gyártás, fémfeldolgozás	19 987	9,1%	19 665	7,8%	98,4%	43 559	41,0%	21 627	27,9%	49,6%
Sz.gép, elektronikai, optikai termék gyárt.	61	0,0%	1 207	0,5%	1978,7%	92	0,1%	507	0,7%	551,1%
Gép, berendezés gyártása	45 373	20,6%	49 840	19,9%	109,8%	17 904	16,8%	15 509	20,0%	86,6%
Járműgyártás	92 656	42,1%	109 659	43,7%	118,4%	11 800	11,1%	9 647	12,4%	81,8%
Egyéb feldolgozóipari tevékenység	1 556	0,7%	1 390	0,6%	89,3%	1 728	1,6%	1 297	1,7%	75,1%
Feldolgozóipar összesen	**220 102**	**100,0%**	**250 894**	**100,0%**	**114,0%**	**106 297**	**100,0%**	**77 557**	**100,0%**	**73,0%**

A korábbi két üzleti évben is az volt a jellemző, hogy a külföldi piacok mellett a hazaiakat is a **feldolgozóipar** uralta. Bár utóbbi vonatkozásában dominanciájuk nem volt annyira meghatározó. 2025-re azonban elveszítették vezető szerepüket, ám még így is a megye **belföldi értékesítésének** 24,2 százalékát képviselték, ami a teljes értékesítési forgalmuknak mindössze 23,6 százaléka volt. A szektor hazai értékesítése egy év leforgása alatt háromnegyedére zsugorodott. Ehhez szinte valamennyi ágazata egyaránt hozzájárult, viszont külön ki kell emelni a **nemfém, ásványi termékek gyártásával** foglalkozó ágazatot, illetve a **fémalapanyagok gyártásával, fémfeldolgozással** foglalkozókét, mivel előző évi eladásaiknak csak a felét, vagy még azt sem érték el. Tekintettel arra, hogy nem sok vállalkozás működik a nevezett ágazatokban, tulajdonképpen egy-egy cég generálta a teljes ágazat hanyatlását. A visszaesésükben közös, hogy egyaránt az autóipari kereslet elmaradása okozta azt, ami aztán visszaköszönt nemcsak az eredményességükben, hanem a foglalkoztatásban betöltött szerepükben is. Belföldi árbevétel tekintetében a feldolgozóipar helyett egy másik húzóágazat, a **kereskedelem** állt az élre a megyében 33,4 százalékos részesedéssel. A kereskedelmi cégek nettó árbevételük 98,3 százalékát belföldön realizálták.

A kereskedelemhez (index: 101,6 százalék) hasonló ütemben bővült az **építőipar** (index: 101,3 százalék) belföldi értékesítése, amely nagyjából megfelelt a nemzetgazdaság egészére kimutatottnak (index: 101,4 százalék). A húzóágazatok együttes részaránya 69,3 százalék volt a bázisidőszaki 72,3 százalékkal szemben. A tercier szektor ágazatait is jobbára kedvezőtlenül érintette a piaci környezet változása, ám ettől függetlenül megyén belüli részesedésük érdemben nem változott, ágazatonként legfeljebb 4 százalékos részesedést szerezve maguknak.

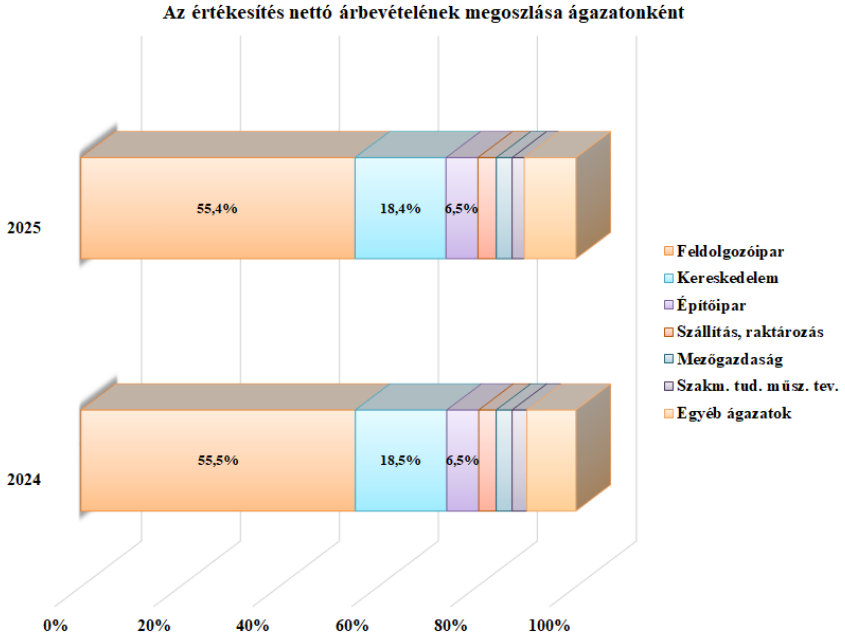

Az ágazati teljesítményeket legkomplexebben szemléltető **hozzáadott érték** mutatójánál az értékesítés nettó árbevételénél már felvázoltakhoz hasonló tendenciák rajzolódtak ki. Ez azért sem meglepő, hiszen a hozzáadott érték meghatározásának alapja éppen a nettó árbevétel. Ezt a megállapítást igazolta az a tény is, hogy a forgalomnál már bemutatott szerepük miatt megnevezett húzóágazatok itt is meghatározónak bizonyultak. Összesített produktumuk a megyei érték 69,5 százaléka. A rendkívül költségigényes **feldolgozóipar** árbevételnél megismert dinamikáját (árbevétel: +0,6 százalék, hozzáadott érték: +7,7 százalék) jelentősen túllépte a hozzáadott értéké, elsősorban az anyagjellegű ráfordítások csökkenésének és az aktivált saját teljesítmények kedvező alakulásának köszönhetően. Ennek szinte gyökeres ellentéte volt a **kereskedelem**, ahol a stagnáló árbevétel változatlan anyagmentes termelési értékkel párosult (árbevétel: +0,2 százalék, hozzáadott érték: +0,0 százalék). A megelőző időszakhoz képest ugyanakkor mindenképpen kedvező, hogy a stagnáló árbevétel legalább nem csökkenő hozzáadott értékkel párosult. Az **építőiparban** a feldolgozóiparhoz hasonló tendencia rajzolódott ki, ugyanis az értékesítés 0,7 százalékos emelkedésére a hozzáadott érték 3,9 százalékos emelkedéssel reagált.

A húzóágazatok az értékesítés nettó árbevételének 80,2 százalékával a hozzáadott érték 69,5 százalékát állították elő. A **mezőgazdaságban**, illetve a **szakmai**, **tudományos**, **műszaki tevékenységet** folytató ágazatban viszont fordított arány érvényesült, mivel az értékesítés 3,2 illetve 2,5 százalékával 4,6 valamint 4,1 százaléknyi mikroszintű bruttó hazai terméket állítottak elő a vállalkozások.

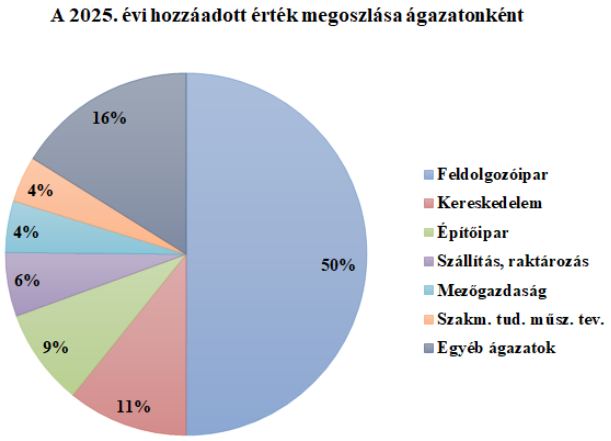

Szinte valamennyi ágazat – a **villamosenergia-szektor kivételével** – pozitív hozzáadott értéket mutatott ki könyveiben, elsősorban az eredményesség javulásának köszönhetően. A kivételként említett ágazatban egy átsorolás eredményeként keletkezett negatív hozzáadott érték. A megye egyik kiemelt vállalkozása a tárgyévben ide került átsorolásra az **ingatlanügyletek** ágazatból, ahol ennek eredményeként majdnem négyszeresére nőtt az indikátor értéke.

Az eredmények alakulása

A megye **adózás előtti eredményének** javulásából az ágazatok többsége kivette a részét. A **feldolgozóipar** kivételével valamennyi ágazat nyereségesen zárta a 2025. évet, viszont éppen a kivételként említett szektor produkálta a leglátványosabb javulást. A térség jövedelmezőségét elsősorban a **feldolgozóipar** alakította a vizsgált időszakokban. Bár pozíciója javult, a 7883 millió forintos pozitív változás ellenére még mindig számottevő veszteséget halmozott fel (-5640 millió forint). A belső szerkezetét tekintve elmondható, hogy a tradicionális nehézipari ágazatok jövedelmezőségi helyzete tűnik kritikusnak. A **fémalapanyag-gyártás**, **fémfeldolgozás**, a **gép**, **berendezés gyártása** és a **járműgyártás** ágazatokban változatlanul kimagasló a kimutatott veszteség nagysága. A **járműgyártás,** bár jelentősen csökkentette negatív egyenlegét (- 9650 millió forintról - 1906 millió forintra) még mindig kedvezőtlenül érintette a megye jövedelmezőségi helyzetét, pedig mindössze 9 vállalkozás eredményét tartalmazta. Talán az autóipar hanyatlása az, amivel magyarázható a kimutatott negatív eredmény volumene, de nem fogalmazható meg általánosságban, hiszen éppen az utóbb nevesített ágazatban működik az a TOP 50-es vállalkozás, amely a bővülő exporttevékenységének (növekvő autóipari kereslet a gyártott termék iránt, növekvő anyavállalati megrendelések) köszönhetően tudott jelentős eredményjavulást elérni A **kereskedelemnek** is romlott a jövedelmezőségi megítélése, de legalább pozitív egyenleggel zárták az üzleti évet. Ettől függetlenül ez az ágazat – kiegészülve az építőiparral – volt a legjövedelmezőbb a megye egészét tekintve. A húzóágazatokon kívül a **mezőgazdaságban** stagnált az adózás előtti eredmény nagyságrendje, az **ingatlanügyletek** ágazata viszont a feldolgozóipar után a második legnagyobb eredményjavulást produkálta, egy év leforgása alatt 866 millió forintot javított a pozitív egyenlegükön.

A 2024-2025. évi adózás előtti eredmény összetevőinek alakulása ágazati bontásban

Ágazat	Adózás előtti eredmény (millió Ft)		Változás (millió Ft)	Üzemi eredmény (millió Ft)		Változás (millió Ft)	Pénzügyi eredmény (millió Ft)		Változás (millió Ft)
	2024	2025	2025-2024	2024	2025	2025-2024	2024	2025	2025-2024
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	2 088	2 109	21	2 139	2 380	241	-40	-272	-232
Bányászat, kőfejtés	0	2	2	0	2	2	0	0	0
Feldolgozóipar összesen	-13 523	-5 640	7 883	-5 173	121	5 294	-8 350	-5 761	2 589
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	317	626	309	339	321	-18	-22	305	327
Vízell., szennyvíz gyűjt., kez., hull.gazd., szennyeződésment.	521	1 042	521	492	1 003	511	28	40	12
Építőipar	4 251	4 668	417	4 255	4 825	570	-4	-158	-154
Kereskedelem	5 056	4 770	-286	5 147	4 991	-156	-91	-221	-130
Szállítás, raktározás	1 170	1 093	-77	1 180	1 312	132	-10	-219	-209
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	916	818	-98	907	844	-63	9	-25	-34
Kiadói tev., műsor (tart.) szolg. és terj., távköz., inftech. szolg és inf. szolg. tev.	1 836	1 668	-168	2 494	1 123	-1 371	-658	546	1 204
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1 238	1 303	65	369	249	-120	869	1 054	185
Ingatlanügyletek	1 066	1 932	866	827	1 854	1 027	239	78	-161
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	2 408	2 145	-263	2 115	1 928	-187	289	218	-71
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	976	1 184	208	825	1 390	565	152	-207	-359
Egyéb	1 426	1 741	315	797	1 669	872	611	34	-577
Megye összesen	**9 746**	**19 461**	**9 715**	**16 713**	**24 012**	**7 299**	**-6 978**	**-4 588**	**2 390**

Amennyiben az adózás előtti eredményt összetevőire bontanánk, akkor igen eltérő jövedelmi helyzet adódna a megye ágazataiban. A **feldolgozóipar** adózás előtti eredményének javulását úgy érte el a vizsgált időszakok között, hogy a rendszeres üzletmenet részét képező üzemi veszteségét a bevételek növelésén és a ráfordítások csökkentésén keresztül lényegében megszüntette, hiszen 121 millió forintos pozitív egyenleggel zárt. Sőt ezzel párhuzamosan pénzügyi tevékenységének keretében realizált veszteségét az előző évi kétharmadára faragta. A **kereskedelem** jövedelmezőségének romlásához ugyan mind az üzemi, mind a pénzügyi tevékenység hozzájárult, viszont utóbbi nagyságrendje elhanyagolható volt. Az **építőipar** is hasonló cipőben járt, már ami a pénzügyi eredmény nagyságrendjét illeti. Ugyanakkor üzemi eredményüket 13,4 százalékkal, azaz 570 millió forinttal tudták növelni a vizsgált üzleti évek között.

A **kiadói tevékenységgel**, **műsorszolgáltatással**, **távközléssel**, **információtechnológiával** foglalkozó vállalkozások ágazatának adózás előtti eredménye ugyan érdemben nem változott (1836 millió forintról 1668 millió forintra csökkent), viszont ehhez arra volt szükség, hogy a két tevékenység semlegesítse egymást. Ugyanis, amíg az üzemi tevékenységük eredménye 1371 millió forinttal romlott, addig a pénzügyi 1204 millió forinttal javult, amivel éppen veszteségesből nyereségesbe fordult. Ennek hátterében annak a pénzügyi közvetítőnek a tevékenysége húzódott meg, amelynek részletes bemutatása már a megyei helyzet elemzésekor megtörtént.

A tercier szektor további ágazatait annyiból mindenképpen érdemes kiemelni, hogy – az **adminisztratív és szolgáltató tevékenységet** végző vállalkozások kivételével – mind az üzemi, mind a pénzügyi tevékenységük nyereséges volt mindkét vizsgált időszakban.

Az adózás előtti eredmény összetevői közül a jelentősebb nagyságrendet képviselő **üzemi eredmény** mindenképpen kedvező képet mutatott, hiszen valamennyi ágazat pozitív egyenleggel zárta a 2025. évi normál üzletmenetét, még az évek óta veszteséggel küzdő feldolgozóipar is.

A **pénzügyi műveletek eredményeként** a 2024. évi 6978 millió forintos veszteség után jelentős javulás következett be a megye egészét tekintve. Ugyan még mindig veszteséges volt, de nagyságrendileg ez már csak 4588 millió forintot jelentett. Az eredménykategória érdemi alakításához a már említett **feldolgozóiparon** túl a szintén nevesített **kiadói tevékenységgel, műsorszolgáltatással, távközléssel, információtechnológiával foglalkozó vállalkozások ágazata** járult hozzá. Egyenlegében nyereséget, még ha csak minimális mértékűt is, csak a **villamosenergia-**, **gáz-**, **gőzellátás**, **légkondicionálás**; a **vízellátás**, **szennyvízkezelés**, **hulladékgazdálkodás**; a **pénzügyi**, **biztosítási tevékenység**; az **ingatlanügyletek**, valamint a **szakmai**, **tudományos**, **műszaki tevékenységet** folytató ágazatok mutattak ki. A nevesített ágazatok közül utóbbi négy még azzal is kitűnt, hogy mindkét vizsgált évet pozitív egyenleggel zárták. A kimutatott nyereség azonban eltörpült a feldolgozóipar jelentős vesztesége mellett, amelyet azért a kamatbevételek és ráfordítások kedvező alakulása pozitívan befolyásolt.

Az ágazati jövedelmezőség elemzése során azt is érdemes vizsgálni, hogy az egyes iparágak milyen hatékonysággal forgatják meg a tőkét, és mi magyarázza az ágazatok közötti eltéréseket. Ennek bemutatására a tőkearányos adózott eredmény (ROE) indikátora a legalkalmasabb, hiszen ez mutatja meg, hogy a tulajdonosok által befektetett tőke mennyi tiszta nyereséget termel.

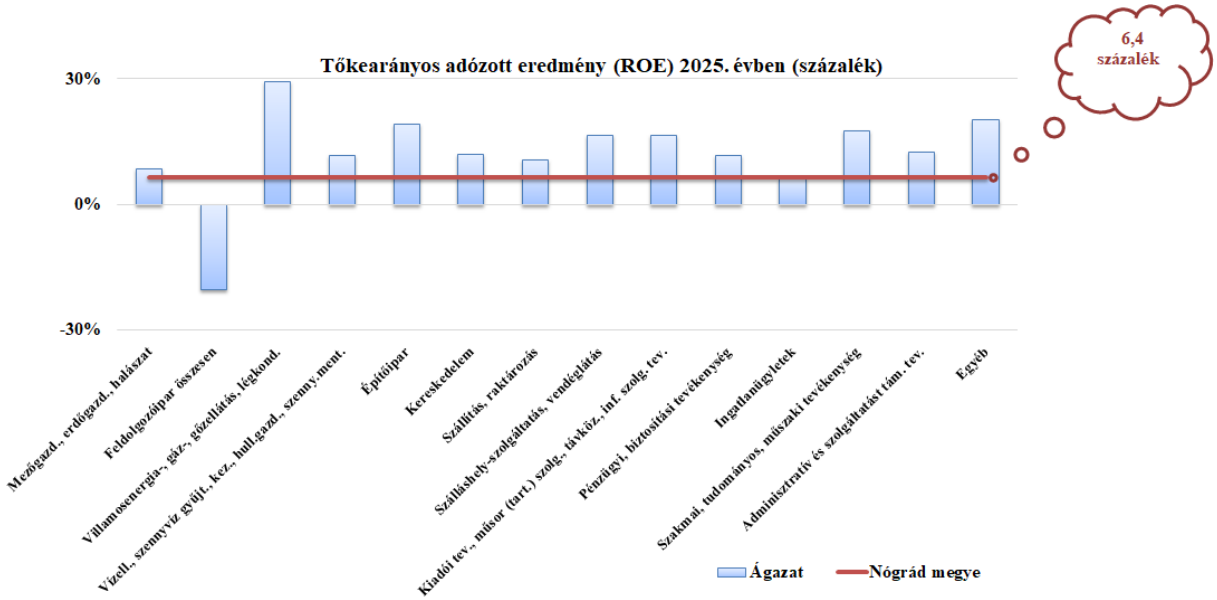

Elöljáróban azt mindenképpen meg kell jegyezni, hogy az egyes ágazatok tőkekövetelménye, kockázata és üzleti modellje alapvetően eltér egymástól, így a „jó” ROE érték is ágazatonként változik. Az indikátor megyei vonatkozásban kimutatott 6,4 százalékos értékét a **feldolgozóipar** és az **ingatlanügyletek** kivételével valamennyi ágazat meghaladta.

Bár előbbinél még mindig negatív a mutató értéke, de legalább az eredményösszetevő látványos javulásának köszönhetően ez is kedvezően alakult (-20,3 százalékról -6,8 százalékra), tekintettel arra, hogy a feldolgozóipar jellemzően tőkeintenzív, nagy beruházásokat igénylő ágazat, ahol a hatalmas tőkeállomány miatt a százalékos megtérülés alacsonyabb.

Az **ingatlanügyletek** alacsony ROE értéke szintén az ágazati sajátosságokkal hozható összefüggésbe, a tőkeintenzív jelleg itt is alacsony megtérüléssel párosult.

A megye legkedvezőbb értékeivel a **villamosenergia-**, **gáz-**, **gőzellátás**, **légkondicionálás**; a **vízellátás**, **szennyvízkezelés**, **hulladékgazdálkodás**, **szennyeződésmentesítés**; a **kiadói tevékenységgel, műsorszolgáltatással, távközléssel, információtechnológiával foglalkozó vállalkozások**; valamint a **szakmai**, **tudományos**, **műszaki tevékenységet** folytató ágazatok rendelkeztek. Az indikátor már közelített a 20 százalékhoz, sőt bizonyos esetekben meg is haladta azt. A mutatószám ilyen magas értékéből alacsony fizikai eszközigényre, vagy éppen a szellemi tőke gyakori felhasználására, esetleg erős márkaértékre lehet következtetni.

A hatékonyság ágazati vetülete

Az ágazati szerkezet gazdasági elemzéséhez kapcsolódóan eddig a piaci tevékenység, vagyis a vevői igények közvetlen kiszolgálásához hozzájáruló tevékenységek vizsgálatáról volt szó. Ez a szakasz viszont a termelés elemzésének kérdéseit veszi sorra, az ún. **termelési érték mutatók** alakulását taglalja, hiszen ezek az éves beszámoló eredménykimutatása alapján kiszámíthatóak.

Az élőmunka hatékonyságának alakulása Nógrád megyében ágazati bontásban

Ágazat	Nettó termelési érték (millió Ft)		Index (%)	Átlagos állományi létszám (fő)		Index (%)	1 főre jutó nettó termelési érték	
	2024	2025	2025/2024	2024	2025	2025/2024	2024	2025
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	3 059	3 817	124,8%	595	566	95,1%	5,141	6,744
Bányászat, kőfejtés	1	8	800,0%	0	1	-	-	8,000
Feldolgozóipar összesen	50 883	56 409	110,9%	6 611	6 067	91,8%	7,697	9,298
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	356	-581	-	3	93	3100,0%	118,667	-6,247
Vízell., szennyvíz gyűjt., kez., hull.gazd., szennyeződésment.	2 866	3 548	123,8%	332	319	96,1%	8,633	11,122
Építőipar	11 026	11 691	106,0%	1 428	1 330	93,1%	7,721	8,790
Kereskedelem	14 476	14 467	99,9%	1 774	1 644	92,7%	8,160	8,800
Szállítás, raktározás	6 264	7 408	118,3%	673	673	100,0%	9,308	11,007
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	3 887	3 788	97,5%	607	634	104,4%	6,404	5,975
Kiadói tev., műsor (tart.) szolg. és terj., távköz., inftech. szolg és inf. szolg. tev.	3 116	2 085	66,9%	227	196	86,3%	13,727	10,638
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	842	746	88,6%	81	79	97,5%	10,395	9,443
Ingatlanügyletek	201	2 180	1084,6%	251	211	84,1%	0,801	10,332
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	5 273	5 306	100,6%	637	658	103,3%	8,278	8,064
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	3 479	4 145	119,1%	750	752	100,3%	4,639	5,512
Egyéb	2 898	4 375	151,0%	771	883	114,5%	3,759	4,955
Megye összesen	**108 627**	**119 392**	**109,9%**	**14 740**	**14 106**	**95,7%**	**7,370**	**8,464**

A vállalkozások egyik legfontosabb –, ha nem a legfontosabb – erőforrása a munkaerő, melynek ára és korlátozottsága miatt kiemelten fontos a hatékony alkalmazása. Az élőmunka termelékenységét is jelentő **1 főre jutó nettó termelési érték** kedvezően alakult a megyében, hiszen értéke 7,370-ről 8,464-re javult. Ez a pozitív tendencia az ágazatok többségénél szintén megfigyelhető. Tekintettel arra, hogy összességében a létszám csökkent a vizsgált időszakok között, ezzel párhuzamosan nettó termelési érték pedig egytizedével emelkedett, mindkét összetevő kedvezően hatott a fajlagos indikátor alakulására.

Az élőmunka hatékonyságában kivételesen nem a húzóágazatok nyújtottak kiemelkedőt, bár esetükben is javult a mutató értéke, sőt a megyei átlagot is meghaladták. A **vízellátás**, **szennyvízkezelés**, **hulladékgazdálkodás**, **szennyeződésmentesítés**; a **szállítás**, **raktározás**; a **kiadói tevékenységgel, műsor-szolgáltatással**, **távközléssel**, **információtechnológiával** foglalkozó gazdálkodók; valamint az **ingatlanügyletek** vállalkozásai 10 feletti értékkel zárták a 2025. évet. Egy kivételtől eltekintve a nettó termelési érték növelésével és létszámuk stagnálásával, vagy csökkenésével érték azt el. Ezen ágazatok rendkívül hatékonyan használták fel emberi erőforrásaikat, hiszen a munkavállalók magas hozzáadott értéket állítottak elő. Az **ingatlanügyletek** ágazat kapcsán mindenképpen meg kell jegyezni, hogy a hatékonyság látványos javulásához (0,801-ről 10,332-re) egy kiemelt vállalkozás – **villamosenergia-szektorba** történő – átsorolása járult hozzá leginkább. Utóbbinál a megyében egyedüliként negatív fajlagos nettó termelési értéket generálva, amit az értékesítés nettó árbevételénél magasabb anyagjellegű ráfordításoknak köszönhetett.

A **kereskedelemben** ugyan romlottak a foglalkoztatási viszonyok, hiszen 130 fővel csökkent a munkavállalók száma, viszont a stagnáló árbevétel és ELÁBÉ bázisszintű termelési értéket generált. A változatlan fajlagos érték és a csökkenő létszám 8,160-ról 8,800-ra javította az indikátor értékét.

A megye másik húzóágazatában, a **feldolgozóiparban** jelentősen javult az élőmunka hatékonysága (7,697-ről 9,298-ra), ami azért is különösen kedvező, hiszen egy rendkívül élőmunka-igényes ágazatról beszélünk. A megye munkavállalóinak 43 százalékával a nettó termelési érték 47 százalékát állították elő. Egy évvel korábban viszont 45 százalékos létszámaránnyal termelték meg a 47 százalékos új értéket. Itt azonban ki kell emelni, hogy a mutató magas értéke nem kizárólag fizikai munka eredménye, hanem a komoly technológiai háttér, modern géppark, fejlett szoftverhasználat is indukálta azt (a gépek és az automatizált folyamatok elvégzik a munka oroszlánrészét, így a humán munkaerő inkább felügyeli, irányítja vagy finomítja a termelést).

A **mezőgazdaság**; az **adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységek;** a **szálláshely-szolgáltatás**, **vendéglátás**; valamint a **szakmai**, **tudományos**, **műszaki tevékenység** ágazatokban megyei szint alatt alakult az élőmunka felhasználása. Előbbi kettőnél javult az indikátor értéke, utóbbi kettőnél viszont romlott, mivel a megyében egyedüliként növelték az alkalmazottak számát, ami azonban nem párosult a termelési érték javulásával.

A tőkehatékonyság alakulása Nógrád megyében ágazati bontásban

Ágazat	Bruttó termelési érték (millió Ft)		Index (%)	Saját tőke (millió Ft)		Index (%)	Tőkehatékonysági mutató	
	2024	2025	2025/2024	2024	2025	2025/2024	2024	2025
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	18 404	18 967	103,1%	23 529	24 632	104,7%	0,782	0,770
Bányászat, kőfejtés	16	27	168,8%	14	13	92,9%	1,143	2,077
Feldolgozóipar összesen	315 730	316 722	100,3%	69 082	89 296	129,3%	4,570	3,547
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	589	2 207	374,7%	995	2 310	232,2%	0,592	0,955
Vízell., szennyvíz gyűjt., kez., hull.gazd., szennyeződésment.	8 245	9 296	112,7%	4 101	5 127	125,0%	2,010	1,813
Építőipar	27 784	27 883	100,4%	20 514	22 513	109,7%	1,354	1,239
Kereskedelem	31 436	31 807	101,2%	38 741	37 968	98,0%	0,811	0,838
Szállítás, raktározás	16 741	18 127	108,3%	10 160	10 551	103,8%	1,648	1,718
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	9 484	9 236	97,4%	5 040	5 580	110,7%	1,882	1,655
Kiadói tev., műsor (tart.) szolg. és terj., távköz., inftech. szolg és inf. szolg. tev.	7 003	6 490	92,7%	10 287	6 178	60,1%	0,681	1,051
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	1 689	1 711	101,3%	10 366	11 137	107,4%	0,163	0,154
Ingatlanügyletek	6 272	5 789	92,3%	16 029	21 317	133,0%	0,391	0,272
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	11 902	12 758	107,2%	12 551	12 110	96,5%	0,948	1,054
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	7 443	8 392	112,8%	7 222	8 162	113,0%	1,031	1,028
Egyéb	8 271	11 315	136,8%	6 420	7 768	121,0%	1,288	1,457
Megye összesen	**471 009**	**480 727**	**102,1%**	**235 051**	**264 662**	**112,6%**	**2,004**	**1,816**

Bruttó termelési érték = Értékesítés nettó árbevétele + Aktivált saját teljesítmények értéke - Eladott áruk beszerzési értéke - Eladott (közvetített) szolgáltatások

A munkaerő hatékony foglalkoztatásán túl az is fontos szempont a cégeknél, hogy a befektetett tőkéjüket csak rövid időtávra kössék le, ugyanis így lesz biztosított a kötelezettségek időben történő teljesítése a saját források minél gyorsabb forgása következtében. Azt, hogy ennek mennyire tudnak megfelelni az egyes nemzetgazdasági ágak vállalkozásai, a **tőkehatékonysági mutató** alakulásával lehet szemléltetni. Az indikátor azt fejezi ki, hogy egységnyi saját tőke felhasználással mekkora bruttó hozamot képesek elérni a gazdálkodók.

A saját tőke forgási mutatójának ágazati szintű alakulásáról elmondható, hogy igen széles sávban ingadozott az értéke. Az 1,816-os megyei adatot a **feldolgozóiparon** kívül csak a **bányászat**, **kőfejtés** ágazat tudta túlszárnyalni. Bár utóbbi a maga 2,077-es értékével inkább tekinthető megyei átlagnak. A feldolgozóipar 3,547-es adata – a romlás ellenére – külön is kiemelendő, hiszen a legmagasabb volt a megyében. Az már persze más kérdés, hogy háromtizedével magasabb saját forrás állománnyal (a tőketartalék egyedi okok miatt jelentősen megemelkedett) sikerült a bázisszintű hozamot elérni (a megyei bruttó hozam 65,9 százalékát). Viszont azon ágazatokban, ahol nem sikerült elérni a megyei átlagot, többnyire az indikátor stagnálása vagy romlása volt a jellemző. Ez alól kivételt csak az **energiaszektor** és a **kiadói tevékenységgel, műsor-szolgáltatással**, **távközléssel**, **információtechnológiával** foglalkozó vállalkozások jelentettek. Utóbbi a saját tőkéjének legnagyobb csökkenését szenvedte el a megyében (index: 60,1 százalék), viszont ennek ellenére törekedtek a tőke minél hatékonyabb működtetésére, ami többnyire sikerült is, hiszen alig 7 százalékos visszaesést szenvedtek el a megelőző időszakhoz képest. Előbbit pedig azért érdemes megemlíteni, mert egy ágazati átsorolásnak köszönhetően egy olyan kiemelt vállalkozás került ide, amelyik több, mint duplájára emelte az ágazat saját forrásainak állományát. Együttesen pedig közel megnégyszerezték bruttó termelési értéküket.

A foglalkoztatás és a bérezés ágazati szerkezete

A kettős könyvvitelt vezető, normál és eltérő üzleti éves gazdálkodók foglalkoztatottjainak **átlagos statisztikai állományi létszáma** 2025-ben 14 106 fő volt, ami 4,3 százalékkal alacsonyabb, mint a bázisidőszakban. Ennek a 634 fős csökkenésnek az igen jelentős része a legnagyobb foglalkoztató ágazatnál, a **feldolgozóiparnál** keletkezett, ahol a megyei munkavállalók 43,0 százaléka, 6067 fő dolgozott. A megye 10 legnagyobb foglalkoztatójából 9 a feldolgozóiparban tevékenykedett. Közülük többen is a létszámuk optimalizálására kényszerültek az autóipar globális megtorpanása miatt. Bár jellemzően az elemzés korábbi szakaszaiban sem került alábontásra a feldolgozóipari ágazat, itt azonban érdemes kivételt tenni, ugyanis a **járműgyártással** foglalkozó 9 vállalkozás 1184 főnek biztosított munkalehetőséget, amely a megyei létszám 8,4 százaléka. Említést érdemel még a **fémalapanyag-gyártás**, **fémfeldolgozás** ágazat is, hiszen a feldolgozóiparon belül a legtöbb munkavállalót alkalmazták még úgy is, hogy a visszaesés őket sem kímélte (272 főt veszítettek egyetlen év leforgása alatt). Tavaly még ebben az ágazatban tevékenykedett a megye legnagyobb foglalkoztatója, amely mostanra nagyjából megfelezte alkalmazotti állományát a megrendeléseik elapadásának következményeként.

Foglalkoztatási- és bérviszonyok Nógrád megyében

Ágazat	Bérköltség (millió Ft, %)		Index (%)	Átlagos állományi létszám (fő, %)		Index (%)	Egy főre jutó bérköltség (ezer Ft / fő / év, %)		Index (%)
	2024	2025	2025/2024	2024	2025	2025/2024	2024	2025	2025/2024
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	4 176	4 350	104,2%	595	566	95,1%	7 018	7 686	109,5%
Bányászat, kőfejtés	1	4	400,0%	0	1	-	-	4 000	-
Feldolgozóipar összesen	41 960	41 007	97,7%	6 611	6 067	91,8%	6 347	6 759	106,5%
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	6	671	11183,3%	3	93	3100,0%	2 000	7 215	360,8%
Vízell., szennyvíz gyűjt., kez., hull.gazd., szennyeződésment.	1 845	1 915	103,8%	332	319	96,1%	5 557	6 003	108,0%
Építőipar	4 786	4 619	96,5%	1 428	1 330	93,1%	3 352	3 473	103,6%
Kereskedelem	7 663	7 306	95,3%	1 774	1 644	92,7%	4 320	4 444	102,9%
Szállítás, raktározás	2 388	2 980	124,8%	673	673	100,0%	3 548	4 428	124,8%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	2 351	2 368	100,7%	607	634	104,4%	3 873	3 735	96,4%
Kiadói tev., műsor (tart.) szolg. és terj., távköz., inftech. szolg és inf. szolg. tev.	977	1 059	108,4%	227	196	86,3%	4 304	5 403	125,5%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	247	240	97,2%	81	79	97,5%	3 049	3 038	99,6%
Ingatlanügyletek	1 289	869	67,4%	251	211	84,1%	5 135	4 118	80,2%
Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység	2 605	2 751	105,6%	637	658	103,3%	4 089	4 181	102,2%
Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	2 429	2 787	114,7%	750	752	100,3%	3 239	3 706	114,4%
Egyéb	3 593	4 162	115,8%	771	883	114,5%	4 660	4 713	101,1%
Megye összesen	**76 316**	**77 088**	**101,0%**	**14 740**	**14 106**	**95,7%**	**5 177**	**5 465**	**105,6%**
Nemzetgazdaság összesen	**16 444 543**	**17 678 071**	**107,5%**	**2 231 644**	**2 223 504**	**99,6%**	**7 369**	**7 951**	**107,9%**
Megye / Nemzetgazdaság	0,5%	0,4%		0,7%	0,6%		70,3%	68,7%	

A feldolgozóiparon túl jelentős foglalkoztatónak minősült még az **építőipar** és a **kereskedelem** is. Előbbi a dolgozók 9,4 százalékát, míg utóbbi 11,7 százalékát alkalmazta. Ezen ágazatokban az alacsony létszámmal bíró mikro- és kisvállalkozások domináltak.

Az eddig nevesített három húzóágazaton kívül 1000 fő feletti alkalmazotti létszámmal rendelkező ágazat nem volt a megyében. A **feldolgozóiparhoz** hasonlóan mind az **építőiparban**, mind a **kereskedelemben** közel azonos ütemben csökkent az átlagos állományi létszám nagysága. Némi pozitívum, hogy az összességében közel 800 fős csökkenés mellett az ágazatok élőmunka-hatékonysága javult a vizsgált időszakok között.

A húzóágazatokkal szemben stagnált vagy növekedett a munkaerő-megtartó képessége a **szállítás**, **raktározás** és a **szálláshely-szolgáltatás**, **vendéglátás** ágazatoknak. Ennek következtében előbbinél jelentősen javult az élőmunka-hatékonyság (az egyik legmagasabb volt a megyében), utóbbinál viszont romlott, hiszen a növekvő létszám ellenére 2,5 százalékkal alacsonyabb új értéket teremtettek.

A szolgáltató szektorban jobbára a visszaesés volt a jellemző tendencia, csupán a **szakmai**, **tudományos**, **műszaki tevékenység** ágazat tudott némi létszámbővítést elérni, ám az is alig haladta meg a 20 főt.

A negatív tendencia az **agráriumot** sem kímélte, nagyjából 5 százalékkal kevesebben álltak alkalmazásban, mint egy évvel korábban. Ezzel párhuzamosan az ágazat élőmunka-hatékonysága sem igazán kimagasló (megyei átlag alatti), mivel a termeléshez számottevő fizikai munkaerőre van szükség és az alacsonyabb technológiai tőkeellátottság miatt egy-egy dolgozó kevesebb nettó termelési értéket tud generálni a munkaórák alatt.

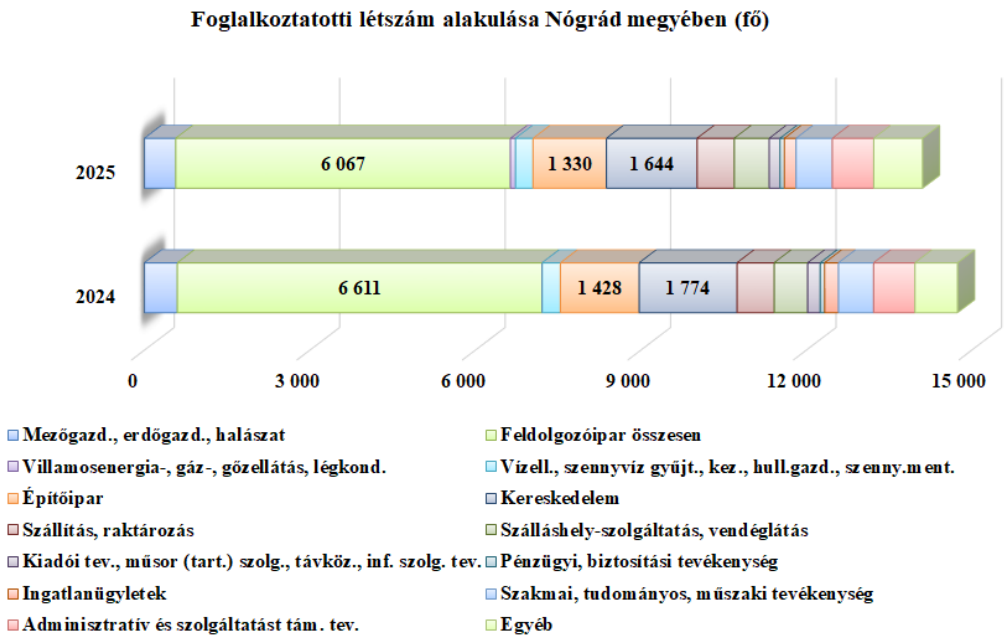

A munkaerőpiaci helyzet aktuális állapotáról nem fest kedvező képet a **megyében kifizetett bértömeg** nagysága. Tavaly még a bányászat kivételével valamennyi szektorban emelkedés mutatkozott, most viszont eléggé vegyes kép alakult ki. A megye húzóágazatai közül mind a **feldolgozóiparban (index: 97,7 százalék)**, mind a **kereskedelemben (index: 95,3 százalék)**, mind pedig az **építőiparban (index: 96,5 százalék)** elmaradás mutatkozott. Ennek ismeretében nem meglepő, hogy megyei szinten mindössze 1 százalékos bővülés következett be. A húzóágazatok gyengélkedését a **mezőgazdaság**; a **szállítás**, **raktározás**; a **kiadói tevékenységgel**, **műsor-szolgáltatással**, **távközléssel**, **információtechnológiával** foglalkozó vállalkozások; a **szakmai**, **tudományos**, **műszaki tevékenység**; valamint az **adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységek** ágazatai próbálták több-kevesebb sikerrel ellensúlyozni. Ám ezekben az ágazatokban a megyei bértömeg alig 18 százaléka összpontosult.

A bérköltség és a létszám hányadosaként meghatározott **átlagbér** mutatója – a **szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás**; a **pénzügyi**, **biztosítási tevékenység** és az **ingatlanügyletek** ágazatok kivételével – valamennyi ágazatban meghaladta az egy évvel korábbit. Ugyanakkor, ha figyelembe vesszük, hogy a KSH 2025. év egészére vonatkozóan 4,4 százalékos inflációs indexet tett közzé, számos ágazatnál csökkent a munkavállalók jövedelmének vásárlóértéke. További negatívum, hogy egyik ágazat sem érte el a nemzetgazdasági átlagot (7951 ezer forint/fő/év).

A megye legjobban fizetett ágazata az **agrárium** volt, ahol az éves átlagkeresetek már közelítettek a 8000 ezer forinthoz. A második helyre az **villamosenergia-szektor** lépett előre egy már többször említett átsorolás miatt. Csak ezután következett a megye legnagyobb foglalkoztatója, a **feldolgozóipar** (6759 ezer forint/fő/év). Esetükben 6,5 százalékkal emelkedtek a fizetések, felfelé húzva a megyei szinten kimutatott 5,6 százalékos bővülést. A kedvezőbb kereseti viszonyokat az magyarázta, hogy a megye munkavállalóinak mindössze valamivel több, mint négytizedét alkalmazták (43,0 százalék), viszont részükre a megyei bértömeg 53,2 százalékát fizették ki. A **kereskedelemben** 4444 ezer Ft-os éves keresettel rendelkeztek a munkavállalók, ami 1021 ezer forinttal volt alacsonyabb a megyében szokásosnál. Még ennél is rosszabb a helyzet a harmadik húzóágazatban. Az **építőiparban** dolgozók éves átlagkeresete ugyanis 3473 ezer forintot tett ki, amely kevesebb, mint kétharmada (63,5 százaléka) volt a megyei átlagnak, míg a nemzetgazdaságinak a felét sem érte el. Viszont volt még ennél is kedvezőtlenebb tendencia a megyében, a **pénzügyi**, **biztosítási tevékenység** ágazatban, ahol még inkább a 3000 ezer forintos középértékhez közelített a dolgozók keresete, távolodva ezzel a megyében megszokottól.

IV. A méretnagyság szerint kategorizált vállalkozások teljesítménye

A megye gazdasági helyzetének bemutatása, valamint az ágazati szerkezet elemzése után ebben a fejezetben az egyes vállalati kategóriák (mikro-, kis-, közép- és egyéb vállalkozások) jellemzőiről kaphatunk átfogó képet. A vállalkozások méretnagyság szerinti elemzése azért fontos, mert eltérő gazdasági szereppel, növekedési lehetőségekkel, kockázatokkal és szabályozói környezettel rendelkeznek. A méret szerinti kategorizálás alapjaiban határozza meg egy-egy cég működési stratégiáját és piaci lehetőségeit.

2025. évi méretnagyság szerinti gazdasági teljesítmény Nógrád megyében

Sorszám	Mutatók		Kisvállalkozások összesen (0-49 fő között)		Ebből: Mikrovállalkozások (0-9 fő között)		Középvállalkozások (50-249 fő között)		Egyéb vállalkozások		Összesen	
				Megoszl. %		Megoszl. %		Megoszl. %		Megoszl. %	Millió Ft	Megoszl. %
			1	2	3	4	5	6	7	8	9=1+5+7	10
1	Adatszolgáltatók száma	db	3 112	93,5%	2 956	88,8%	39	1,2%	179	5,4%	3 330	100,0%
2	Értékesítés nettó árbevétele + Egyéb bevételek	millió Ft	229 907	37,1%	131 227	21,2%	181 442	29,3%	207 904	33,6%	619 253	100,0%
3	Ebből: Export	millió Ft	20 914	7,7%	6 045	2,2%	87 644	32,2%	163 852	60,1%	272 410	100,0%
4	Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	millió Ft	20 815	-	11 792	-	4 279	-	-1 082	-	24 012	100,0%
5=4/2	***Árbevétel (bevétel) arányos jövedelmezőségi mutató***	%	***9,1%***		***9,0%***		***2,4%***		***-0,5%***		***3,9%***	
6	Adózott eredmény	millió Ft	20 255	-	12 143	-	2 274	-	-5 497	-	17 032	100,0%
7	Saját tőke	millió Ft	157 759	59,6%	109 378	41,3%	63 667	24,1%	43 236	16,3%	264 662	100,0%
8=6/7	***Tőkearányos adózott eredmény (ROE)***	%	***12,8%***		***11,1%***		***3,6%***		***-12,7%***		***6,4%***	
9	Nettó termelési érték	millió Ft	57 214	47,9%	32 649	27,3%	38 890	32,6%	23 288	19,5%	119 392	100,0%
10	Bérköltség	millió Ft	30 797	40,0%	16 462	21,4%	25 578	33,2%	20 713	26,9%	77 088	100,0%
11	Létszám	fő	7 182	50,9%	4 552	32,3%	3 991	28,3%	2 933	20,8%	14 106	100,0%
12=9/11	***1 főre jutó nettó termelési érték***		***7,966***		***7,172***		***9,744***		***7,940***		***8,464***	
13=9/10	***1 Ft bérköltségre jutó nettó termelési érték***		***1,858***		***1,983***		***1,520***		***1,124***		***1,549***	
14=10/11	***Átlagbér***	ezer Ft/fő/év	***4 288***		***3 616***		***6 409***		***7 062***		***5 465***	
15	Jegyzett tőke	millió Ft	17 275	51,1%	13 038	38,6%	9 361	27,7%	7 173	21,2%	33 809	100,0%
16	Ebből: Külföldi tőke	millió Ft	5 024	29,5%	2 797	16,4%	7 891	46,4%	4 096	24,1%	17 011	100,0%
17=16/15	***Külföldi tőke / Jegyzett tőke***	%	***29,1%***		***21,5%***		***84,3%***		***57,1%***		***50,3%***	

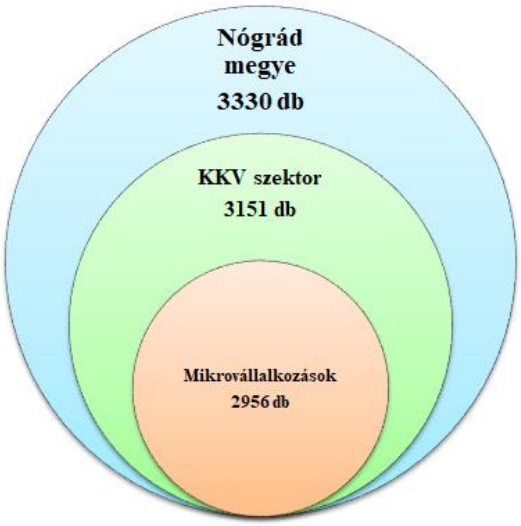

A megyében működő vállalkozások döntő része továbbra is a legfeljebb 249 főt foglalkoztató kis- és középvállalkozások kategóriájába tartozik. Az elemzés alapállományául szolgáló Gyorsjelentésben feldolgozott társaságiadó-bevallások száma mindössze 2 százalékkal csökkent a vizsgált időszakok között, így a méretnagyság szerinti kategóriák belső összetételében sem történt érdemi elmozdulás. A vállalkozások jelentős része – 93,5 százaléka – **kisvállalkozási**, azon belül **mikrovállalkozási** formában (88,8 százalék) végezte tevékenységét. A **középvállalkozások** részaránya alig érte el az 1 százalékot, az **egyéb vállalkozásoké** pedig az 5 százalékot. Számosságában hiába jelentős a **mikro**- és **kisvállalkozói** kör a megyében, a bevételekből (nettó árbevétel és egyéb bevétel) 37,1 százalékkal részesedtek, viszont a nettó termelési értéknek már közel a felét (47,9 százalékát) állították elő. Értékesítéseik alkalmával a hazai piacokra összpontosítottak, a nettó árbevételben az exportértékesítés részaránya mindössze 9,6 százalékot képviselt.

Szerényebb teljesítményük ellenére működésük kifejezetten jövedelmezőnek bizonyult, hiszen bevételeik közel egytizede (9,1 százaléka) realizálódott üzemi eredmény formájában (megyei átlag: 3,9 százalék). Messze a legmagasabb adózás előtti nyereséget mutatták ki könyveikben, a 29 364 millió forint ugyan bázisszintű értéknek felelt meg, ennek ellenére 79,6 százalékát képviselte a megyei adatnak. Ugyanez a kapcsolat a **közép**- és **egyéb vállalkozások** csoportjainál némileg fordítottan érvényesült, a vállalkozások csekély számosságával domináns gazdasági teljesítmény párosult. Jövedelmezőségük viszont messze elmaradt a mikro- és kisvállalkozások mögött. A középvállalkozásoknál a bevételek 2,4 százaléka ugyan pozitív üzemi eredményként realizálódott, az egyéb vállalkozások bevételarányos jövedelmezősége a megelőző időszakhoz viszonyított jelentős javulás (-5,6 százalékról -0,5 százalékra) ellenére változatlanul negatív maradt.

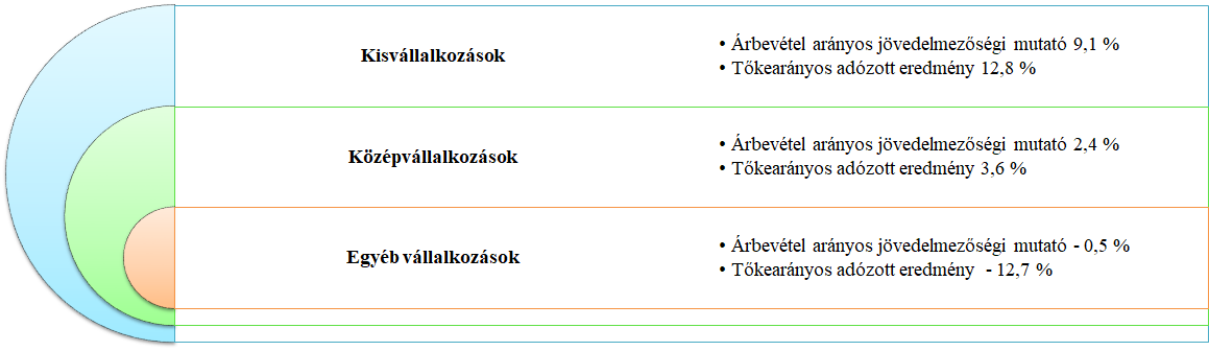

A megtermelt profitot nemcsak a bevételhez, hanem a vállalkozások vagyonának méretéhez is érdemes hasonlítani. A saját tőkére vetített tárgyévi megtérülést reprezentáló **tőkearányos adózott eredmény (ROE)** alakulásában szintén élen jártak a **mikro-** és **kisvállalkozások** annak ellenére, hogy 13,8 százalékról 12,8 százalékra romlott az indikátor értéke. A saját tőke 3,1 százalékos növekedését nem tudta követni az adózott eredmény, hiszen csökkenéssel reagált arra (index: 96,2 százalék). A **középvállalkozások** körében is hasonló tendencia érvényesült, hiszen a bázisidőszaki 8,6 százalékkal szemben az idén 3,6 százalékos profitot termeltek saját forrásaikkal. Az **egyéb vállalkozások** a negatív indikátor értékek ellenére látványos javuláson mentek keresztül a vizsgált időszakok között. A saját tőke arányos jövedelmezőségük továbbra is negatív, de -69,1 százalékról -12,7 százalékra javult. A ROE összetevőinek alakulásából, illetve a mutató javulásából egyrészt arra lehet következtetni, hogy ez a vállalkozói kör tartósan veszteségesen működik, vagyis nem képes profitot termelni, de legalább a kimutatott veszteség nagyságát jelentősen csökkentette másrészt pedig a saját forrásaik állománya csaknem kétharmadával gyarapodott. A jelentősen gyarapodó saját tőkeállományt azonban nem kifejezetten a saját teljesítmények, hanem a tőketartalékok bevonása generálta, ugyanis a megye egyik kiemelt egyéb vállalkozásánál intenzív kapacitásbővítésre, illetve anyavállalati reorganizációra és integrációra, míg a másiknál jelentős tőkeinjekcióra került sor, a pénzügyi veszteségek által kikényszerített tőkepótlás miatt.

Az előbbiekben a bevételek és a vagyon, valamint az azokból megtermelt eredmény kapcsolatáról esett szó. A továbbiakban az eredmény képződésének összetevőit elemezzük. A teljesítménymutatók között számontartott **nettó árbevétel** tekintetében a **kisvállalkozói kör** realizálta a megyei érték 36,7 százalékát. Árbevételük 2,0 százalékkal csökkent az egy évvel korábbihoz képest, elsősorban a szerényebb exportértékesítésük csökkenésének köszönhetően, ugyanis a nagyobb volumenű hazai értékesítés 1,1 százalékos bővülést mutatott. Az értékesítési bevételekhez képest jóval kisebb nagyságrendet képviselő **aktivált saját teljesítmények** és **egyéb bevételek** szintén emelkedtek a vizsgált időszakok között, de ettől függetlenül a hazai értékesítések növekményével megerősítve sem voltak képesek a kieső exportbevételt kompenzálni, így ezen vállalkozói kör üzemi bevétele 1,3 százalékkal csökkent.

Amennyiben a **KKV-szektor vonatkozásában** vizsgáljuk az **üzemi bevételek alakulását**, akkor elmondható, hogy a megyei érték 66,5 százalékát realizálták. A 413 334 millió forintos üzemi bevétel közel héttizede (69,1 százaléka) hazai piacokról származott, külföldre 108 558 millió forintért értékesítettek. Az előbbiekhez képest már csak elenyésző nagyságrendet képviseltek az **egyéb bevételek** és az **aktivált saját teljesítmények**. Utóbbi kapcsán fontos kihangsúlyozni, hogy a megelőző időszakban még -779 millió forintot mutattak ki a vállalkozások ezen a jogcímen, míg az idén már +1985 millió forintot. Az előjelváltásból pedig arra lehet következtetni, hogy a vállalkozások az adott időszakban többet termeltek, mint amennyit értékesítettek, vagy számottevő saját rezsis beruházást hajtottak végre. Utóbbinak kisebb a valószínűsége, hiszen a saját előállítású eszközök aktivált értékét is tartalmazó tárgyévi beruházási érték bázisszinten alakult a KKV-szektorban.

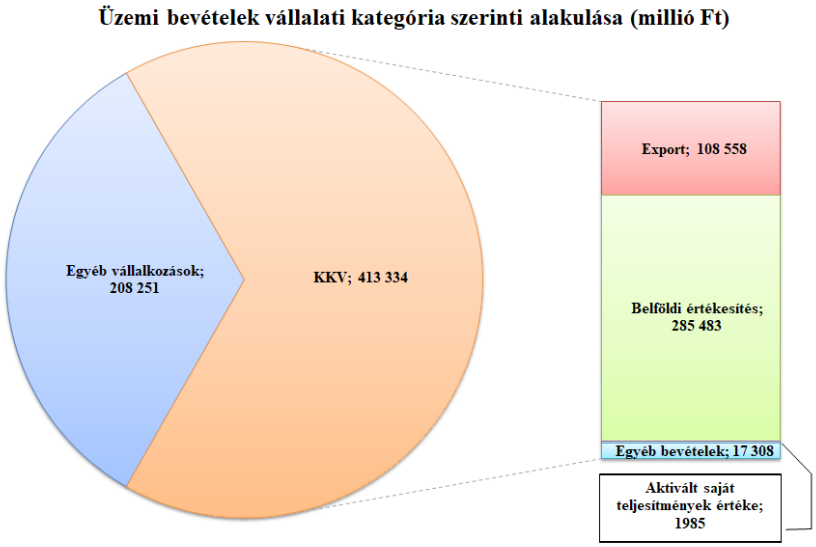

Az **egyéb vállalkozások** 208 251 millió forintos üzemi bevételében – a KKV-szektorral ellentétben – az exportértékesítés dominált, annak több mint háromnegyede (78,7 százaléka) országhatárainkon kívül realizálódott. A belföldi relációban 34 977 millió forintért értékesítettek, csaknem feleakkora nagyságrendben, mint egy évvel korábban. Az ilyen mértékű visszaesés mögött az egyik kiemelt vállalkozásnál tapasztalt piaci átrendeződés húzódott meg. Az elektromos autók iránti kereslet lanyhulása közvetlenül érintette a hazai beszállítói láncokat, melynek kapcsán jelentős árbevétel csökkenés következett be a megelőző rekordévekhez képest. Ugyan az aktivált saját teljesítmények értéke és az egyéb bevételek is részét képezték az üzemi bevételeiknek, ám azok érdemi hatást nem fejtettek ki az 5,4 százalékos csökkenésükre.

Az üzemi bevételekkel szembeállított **üzemi ráfordítások** a KKV-szektorban valamelyest gyarapodtak a középvállalkozásoknak köszönhetően, míg az egyéb vállalkozásoknak sikerült valamelyest takarékoskodniuk, hiszen a bázisidőszak 90,0 százalékára csökkentették azokat. Mind a KKV-szektorban, mind az egyéb vállalkozások körében a ráfordítások belső szerkezetében az **anyagjellegű ráfordítások** képviselték a legmagasabb részarányt. A középvállalkozások kivételével valamennyi vállalkozói körben sikerült csökkenteni a nagyságrenden, az egyéb vállalkozásoknál például csaknem egytizedével. Ennek ellenére ezen ráfordítások részaránya (77,9 százalék) a megyei átlagot (74,5 százalék) is túllépte.

A munkaerő foglalkoztatásához kapcsolódó **személyi jellegű ráfordítások** vonatkozásában – az egyéb vállalkozások kivételével – általános jelenség volt annak gyarapodása. A kisvállalkozások foglalkoztatásban betöltött szerepe itt is megjelent, hiszen ők mutatták ki könyveikben a legmagasabb munkaerőköltségeket. Ebből következően a ráfordítások belső szerkezetében náluk volt a legmagasabb a személyi jellegű ráfordítások aránya (19,1 százalék, megyei átlag: 16,7 százalék)

Az anyagjellegű ráfordításokhoz hasonlóan a csekélyebb részarányt **képviselő értékcsökkenési leírás** vonatkozásában is az **egyéb vállalkozások** emelkedtek ki, ami talán azért sem meglepő, mert az egyik legmagasabb tárgyi eszköz állománnyal rendelkeztek. Az üzemi ráfordításokon belül – az előző évhez hasonlóan – 6 százalék körüli részaránnyal bírtak. Az azonban némileg árnyalja a képet, hogy az előző évhez képest 5,7 százalékkal csökkent az elszámolt amortizáció összege, ebből pedig arra lehet következtetni, hogy egyrészt a vállalkozások tárgyi eszközei kezdenek teljesen leíródni, másrészt pedig a cégek visszafogták a beruházásaikat. Utóbbit alátámasztandó, a kimutatott tárgyévi beruházási értékük közel hattizedére zsugorodott a megelőző időszakhoz képest. Ennek a gyökeres ellentéte történt viszont a középvállalkozásoknál, hiszen a beruházásaik állománya csaknem másfélszeresére gyarapodott, ami húzta magával az értékcsökkenési leírás emelkedését is (index: 111,4 százalék).

Valamennyi vállalkozói körnél az **egyéb ráfordítások** képezték a legkisebb részarányt (3-4 százalék) az üzemi ráfordítások belső szerkezetében. Az egyéb vállalkozások ezzel is takarékoskodni tudtak, hiszen a bázisévi 87,3 százalékára esett vissza az értéke. A KKV-szektorban ezzel ellentétben 13,0 százalékos bővülés következett be.

Üzemi ráfordítások vállalati kategória szerinti alakulása (millió Ft)

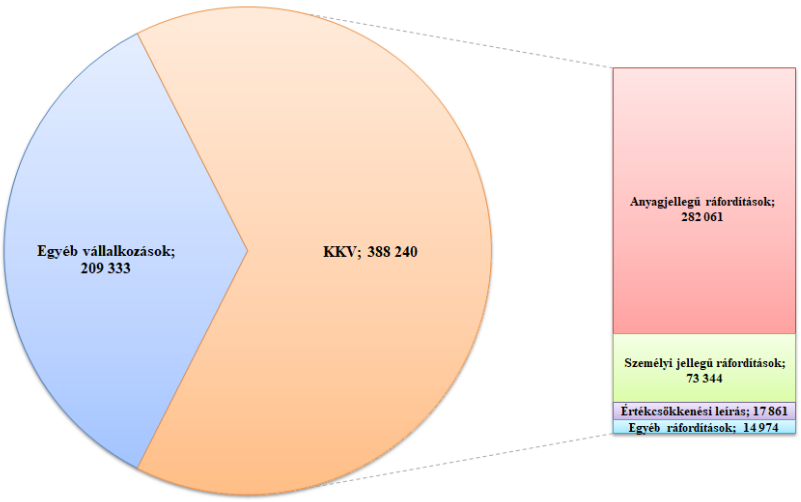

Az üzemi bevételek és üzemi ráfordítások szembeállításával képződött üzemi eredményt kiegészítve a pénzügyi eredménnyel megkapjuk a jövedelmezőségi helyzet értékelésénél leginkább alkalmazott adózás előtti eredményt. A **kisvállalkozások** 29 364 millió forint nyereség és 7095 millió forint veszteség egyenlegeként 22 269 millió forintos pozitív eredményt realizáltak, amely 97,1 százaléka a bázisidőszaki adatnak. Az egyetlen olyan vállalkozói kör volt a megyében, amely mind az üzemi, mind a pénzügyi tevékenységet pozitív egyenleggel zárta.

A **középvállalkozások** ugyan szintén nyereséggel zárták a 2025. évet, viszont annak tömegét a tavalyi triplázás után az idén megfelezték. Így pedig a kisvállalkozói eredmény alig egytizedét érték csak el. Ezen túlmenően mindenképpen kedvezőtlen, hogy egyszerre jelentkezett a nyereségtömeg visszaesése és a veszteség gyarapodása. Tekintettel arra, hogy nem sok céget tömörít a középvállalkozói kör, viszonylag könnyen beazonosítható, hogy általános jelenség vagy egyedi adózói teljesítmény vezetett-e a jövedelmezőség romlásához. Utóbbiról volt szó, ugyanis a megye egyik kiemelt vállalkozása az adózás előtti nyereség élmezőnyéből az adózás előtti veszteség élmezőnyében találta magát egy év leforgása alatt. A társaság a fix működési és személyi költségeket a szűkülő értékesítési forgalomból nem tudta hatékonyan kitermelni, ezért az üzemi és az adózás előtti eredménye is érdemben meggyengült a korábbi évhez képest.

Az **egyéb vállalkozások** szintén jelentős hatást gyakoroltak a megye jövedelemi helyzetére. Ugyan változatlanul veszteséggel küzdenek, azonban mindenképpen kedvező, hogy egyenlegében a bázisévi háromtizedére zsugorították a negatív eredmény nagyságát. A megyei nyereségnek az előző évi 2,3 százalék után már 5,8 százalékát mutatták ki könyveikben, míg a veszteségből a korábbi 69,9 százalék helyett 43,4 százalékban részesedtek. A nyereség kedvező alakításában a megye egyik TOP 50-es vállalkozása dominált, hiszen a milliárdos nagyságrendű veszteségét milliárdos nyereséggé fordította költségeinek a racionalizálása és csökkentése révén. Ugyan javuló exportteljesítményének köszönhetően a nettó árbevétele is jelentősen emelkedett, mégis a működési hatékonyság és a költségszint optimalizálása segített abban, hogy a társaság kijöjjön a korábbi milliárdos veszteségből. Az adózás előtti veszteség radikális csökkenését is egyedi tételek befolyásolták. Ezek hátterében ugyanúgy meghúzódott a termelékenység növelése, a magasabb árbevétel, vagy éppen a költségek és a kapacitások racionalizálása.

A vállalkozások gazdasági szerepét többek között az árbevétel, az elért eredmény nagysága, a beruházási aktivitás jelzi. Mindezek meghatározzák a sikeres működéshez szükséges **foglalkoztatotti létszám** nagyságát, ami az üzleti lehetőségek és a végzett tevékenység alapján jelentősen különbözik. A megye legnagyobb foglalkoztatójának a **kisvállalkozói** kör (7182 fő) bizonyult a tárgyév folyamán. Számuk lényegében stagnált a vizsgált időszakok között. Ahogyan 2024-ben, úgy 2025-ben is minden második munkavállaló kisvállalkozásnál dolgozott.

Nagyjából fele ekkora munkaerő-állománnyal működött külön-külön a **közép**- és **egyéb vállalkozói kör**. Előbbinél 11,4 százalékkal emelkedett a foglalkoztatottak száma, míg utóbbinál háromnegyedére esett vissza. Nem a munkaerőpiaci viszonyok változtak meg, hanem egy TOP 50-es vállalkozás a kategorizálási határértékek átlépése miatt az egyéb vállalkozások közül a középvállalkozásokhoz sorolódott át.

Valamennyi vállalkozói körnél – az egyéb vállalkozások kivételével – bővült a kifizetett bértömeg nagysága. Itt érdemes kiemelni a **középvállalkozói kört**, hiszen 12,6 százalékkal növelték a kifizetett bérek összegét, ezzel részarányuk 33,2 százalékra emelkedett, a munkavállalóknak viszont csak 28,3 százalékát alkalmazták.

A két iménti paraméterből fajlagosként meghatározott átlagkereset valamennyi méretnagyság szerinti kategóriában kedvezően alakult. A **KKV-szektorban** megyei átlaghoz (index: 105,6 százalék) közeli volt az átlagkereset bővülése. A tárgyidőszakban kimutatott 5046 ezer forint/fő/év fajlagos érték 5,0 százalékkal haladta meg a 2024. évit. Ennek ellenére a szektor munkavállalói még mindig alulfizetettek, ugyanis a megyei átlagnak mindössze a 92,3 százalékát keresték. Nemzetgazdasági összehasonlításban viszont ugyanez az arány 63,5 százalékos volt. Az **egyéb vállalkozásoknál** ugyanekkor 13,6 százalékos volt a bővülés üteme. Ha figyelembe vesszük a KSH által 2025. év egészére közzétett 4,4 százalékos inflációs indexet, akkor esetükben érdemi keresetbővülésről beszélhetünk a vizsgált időszakok között, szemben a KKV-szektorral.

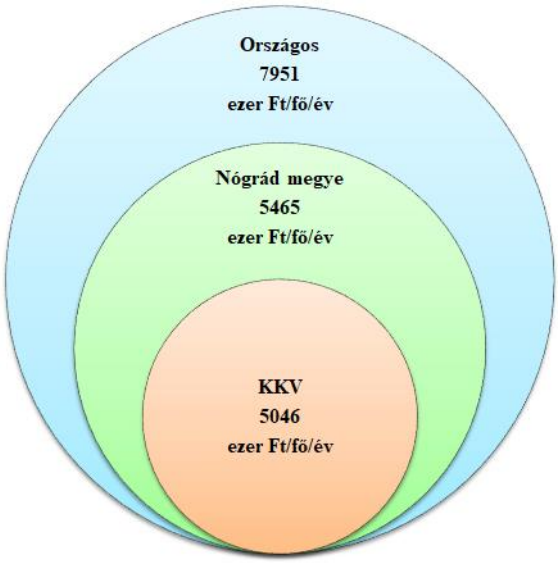

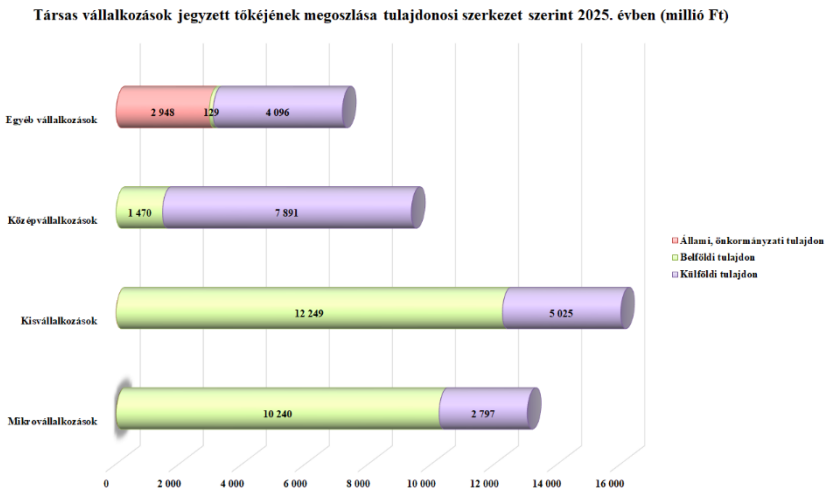

Végezetül néhány gondolat a **vállalkozások tulajdonosi szerkezetéről**, amely a cégekben lévő részvények vagy üzletrészek birtoklási arányát fejezi ki. Ezt a szerkezetet részvényesek, befektetők és egyéb tulajdonosok alkothatják, akik belföldi vagy külföldi jogi/magánszemélyek lehetnek.

A társaságok jegyzett tőkéjének tulajdonosi szerkezet szerinti összetételéről elmondható, hogy a **mikro**- és **kisvállalkozások** körében a belföldi (elsősorban magánszemély tulajdonos), míg a **közép**- és **egyéb vállalkozói körökben** az elhanyagolhatóvá vált hazai tulajdon helyett a külföldi szerepvállalás került előtérbe. A középvállalkozások jegyzett tőkéjének 84,3 százaléka külföldi kézben volt, míg a megye egészét tekintve ugyanez az arány 50,3 százalékot tett ki. Az egyéb vállalkozók körében a külföldi tulajdon (57,1 százalék) mellett az állami és önkormányzati tulajdonlás is szerepet kapott. Ez utóbbi azzal magyarázható, hogy az összes olyan gazdálkodót, amelynél a jegyzett tőkének legalább az egynegyede állami, önkormányzati tulajdonból származott, az egyéb vállalkozások között tartják nyilván.

Bár a tőkeszerkezet mostani bemutatása alapvetően annak belső összetételére koncentrált, viszont nem szabad szó nélkül elmenni a külföldi érdekeltség egyéb vállalkozásoknál tapasztalt látványos visszaesése mellett. Szerencsére nem a tőkekivonás, vagy a veszteség rendezése generálta a külföldi érdekeltség és ezen keresztül a jegyzett tőke visszaesését, csupán arról van szó, hogy a megye egyik eltérő üzleti éves gazdálkodója a kategorizálási határértékek átlépése miatt az egyéb vállalkozások közül a középvállalkozásokhoz került.

V. A TOP 50-es vállalkozói kör szerepe Nógrád megye gazdaságában

A TOP 50 vállalkozásnak meghatározó, motorizáló szerepe van a megye gazdaságában. Bár darabszámra a megyei cégeknek csak a töredékét teszik ki, a gazdasági teljesítmény oroszlánrészét ők adják. Ezek a cégek termelik ki a megyei összesített árbevétel és hozzáadott érték jelentős részét, ők a legnagyobb munkaadók. A TOP 50-es lista tulajdonképpen a megye gazdasági barométere, ugyanis, ha ezek a cégek jól teljesítenek, stabilizálni, illetve növekvő pályára tudják állítani a megye gazdaságát, viszont, ha válságba kerülnek, azt az egész térség megérzi.

A korábbi évek gyakorlatától eltérően csupán az **értékesítés nettó árbevétele** szolgált alapul a TOP 50 lista összeállításához.

A TOP 50 vállalkozások súlya a megyei nettó árbevételben

Megnevezés	Mérték-egység	Nógrád megye		Index	TOP 50		Index	TOP 50 részaránya	
		2024	2025	%	2024	2025	%	2024	2025
		1	2	3=2/1	4	5	6=5/4	7=4/1	8=5/2
Adatszolgáltatók száma	db	3 397	3 330	98,0%	50	50	100,0%	1,5%	1,5%
Nettó árbevétel	millió Ft	588 592	592 870	100,7%	372 576	365 295	98,0%	63,3%	61,6%

A 2025-ös évet jellemző gazdasági teljesítmény – **nettó árbevétel** – **dinamikája kedvezőtlenül alakult** a TOP 50 vállalkozások esetében, ugyanis 2 százalékkal csökkent a vizsgált időszakok között. A 365 295 millió forintos bevételi érték közel hattizede országhatárainkon kívül realizálódott. A visszaesés okait a makrogazdasági környezetet alakító tényezők között kell keresni. Lényegében a fogyasztói és a termelői árak emelkedésének, valamint az ipari termelés visszaesésének együttes hatása generálta a visszafogott eredményt. Nem szabad továbbá megfeledkezni az egyedi adózókhoz kapcsolódó rendkívüli gazdasági események megye egészét érintő hatásáról sem, amelyeket az előző fejezetekben már ismertettünk.

Fontos hangsúlyozni, hogy az 50 legnagyobb vállalkozás gazdasági súlyából adódóan jelentős alakító tényezője volt Nógrád megye gazdaságának: a nettó árbevétel 61,6 százaléka hozzájuk kapcsolódott, amely 1,7 százalékponttal alacsonyabb az előző időszaki részarányuknál.

A csökkenés következtében – az előző évi 10-zel szemben – az idén 9 olyan társaság volt, amelynél a tízmilliárd forintot is meghaladta az éves nettó árbevétel. Ebből 5-en nem érték el a tavalyi forgalmuk szintjét.

A visszaesés azt mutatja, hogy a forgalom bővülése egyáltalán nem volt általános jelenség körükben. Majdnem fele-fele arányban volt azok száma, akik bővülést vagy éppen visszaesést

realizáltak. Viszont akik bővülést értek el, azok egy kivételtől eltekintve a megyei (index: 100,7 százalék) dinamikát is túlszárnyalták.

Az 50 legnagyobb árbevételt kimutató vállalkozás 5386 főnek – a megyei alkalmazottak 38,2 százalékának – biztosított munkalehetőséget és 324 277 millió forintos vagyonnal rendelkezett, amivel a megyei érték 48,4 százalékát képviselte. Összességében 655 millió forintos adózás előtti eredményt mutattak ki könyveikben. Jövedelmezőségi helyzetüket a szélsőségek jellemezték, az 1 milliárd forint feletti nyereséget kimutató 2 vállalkozással szemben 4-en voltak, akik hasonló nagyságrendű veszteséget realizáltak.

A vármegyei TOP 50 nettó árbevétel alapján

Sorszám	Név/Megnevezés	Nettó árbevétel
1	MAHLE Compressors Hungary Kft.	44 019 833
2	Flex Films Europa Kft.	38 526 195
3	EGLO Magyarország Kft.	29 526 035
4	BC GEN Hungary Kft.	28 662 766
5	Hi-Lex Hungary Kft.	25 021 095
6	"BABLENA TRADE" Kft.	17 558 284
7	MITSUBA Automotive Systems of Europe Kft.	15 617 475
8	PARAT Technology Hungary Kft.	13 478 529
9	BALOBAU Kft.	11 402 560
10	Csépe és Társai Kft.	11 263 754
11	CIE SALGGLAS Zrt.	8 666 328
12	Magna Car Top Systems Kft.	8 430 726
13	Wamsler SE	8 282 316
14	Café Frei Kft.	6 101 723
15	Hungary Enbi Kft.	5 537 138
16	Zentis Hungária Bt.	5 184 859
17	IPOLY ERDŐ Zrt.	5 159 072
18	AN-RO Ruha Kft.	5 063 494
19	URBAN Édesipari Kft.	4 753 107
20	Bepelog Kft	4 458 369
21	ComAgro-Sardo Kft.	4 315 394
22	SINIA Kft.	3 911 533
23	STRAUTMANN Kft.	3 731 675
24	ZAGYVA-FÉM Kft.	3 679 561
25	DELTA - TECH Kft.	3 676 725
26	Aluforge HU Kft.	3 516 020
27	Berkenye Hűtőház Kft.	3 444 666
28	Ipoly Cipőgyár Kft.	3 389 538
29	Nógrádi Vegyipari Zrt.	3 148 481
30	Zsiva Állvány Kft.	3 148 252
31	MEFFERT HUNGÁRIA Kft.	3 118 712
32	Bugyi Ferenc Kft.	3 064 660
33	BAUTAX HUNGARY Kft.	3 039 483
34	PROFILPLAST Kft.	2 918 837
35	VGÜ Nonprofit kft.	2 706 887
36	REINING TRANSPORT Kft.	2 686 989
37	ALUFLEX Kft.	2 438 221
38	SILVER 2009 Kft	2 323 026
39	REGY METAL Kft.	2 275 447
40	Holhós és Társa Kaputechnika Kft.	2 238 916
41	PI-AT Metál Kft.	2 211 855
42	R-CARNET SERVICE Kft.	2 140 280
43	BÁTONY-METALL Kft.	2 120 015
44	Natureland Egészségcentrum Zrt.	2 085 538
45	ALUKOV Hungária Kft.	2 023 439
46	Agro-Diamond Kft.	1 967 679
47	SALGÓ VAGYON Kft.	1 965 275
48	Kamilla - Főtér Bt.	1 848 798
49	AUTO-TRADE'91 Kft.	1 833 001
50	SVG-Hungary Gépgyár Zrt.	1 666 051